KSIĘGA PAMIĄTKOWA
COMMEMORATIVE BOOK

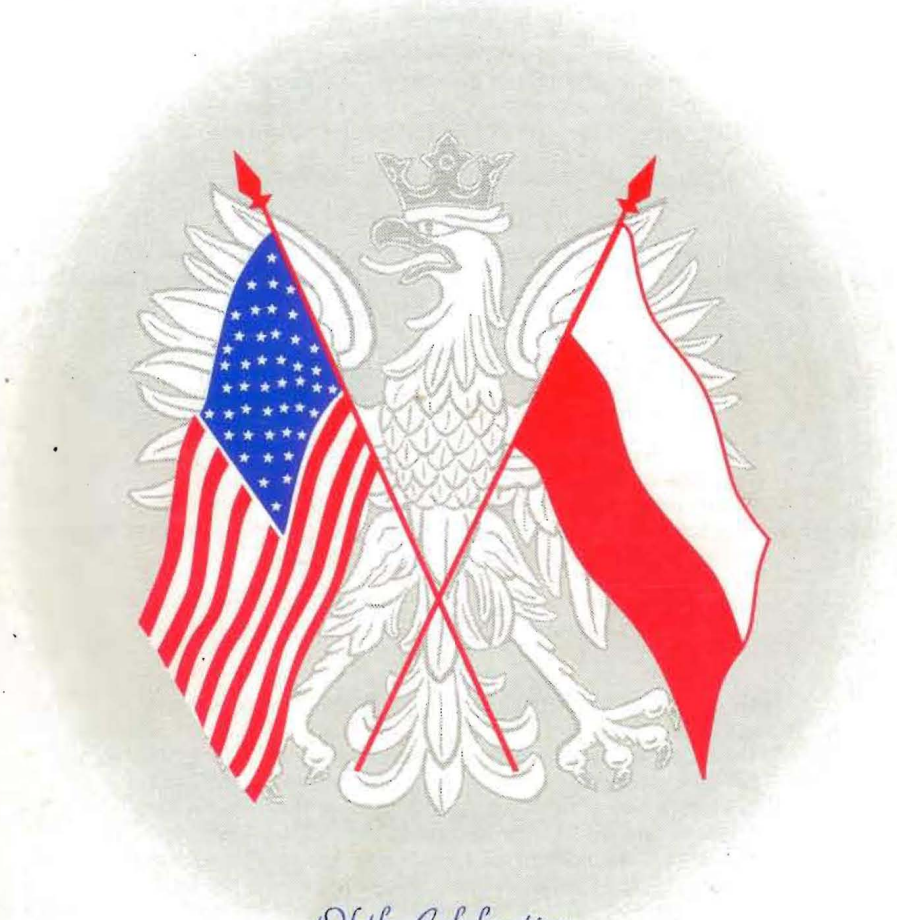

Of the Celebration
of
130 Years of the Polish American organized social, cultural and religious life in Northern California;
75th Anniversary of Poland's Independence;
25th Anniversary of the foundation of the Polish American Congress of Northern California.

ANNIVERSARY CELEBRATION

The Polish American Congress of Northern California
together with other Polish American organizations
extends this Cordial Invitation
to attend and participate in celebration of:

130 years of organized Polish American cultural, religious,
and social life in Northern California.
25th Anniversary of Polish American Congress, Northern California Division.
75th Anniversary of Poland's Independence Day.

Sunday, November 7, 1993, 3:00 P.M.

Holy Mass
Celebrated by His Excellency Bishop Pierre DuMaine
and Polish Priests from Northern California, at Saint Joseph's Cathedral
80 South Market Street, San Jose, California

Cultural Program and Dinner-Dance, 4:30 P.M.
at Regency Ballroom II, Fairmont Hotel
170 South Market Street, San Jose, California

Introduction: Stefan Kamiński, Ph.D.
Master of Ceremonies: Roman Marzec
Welcome by Antoni Zukowski, President of the PAC
Address by Jan Szewc, Ph. D., Consul General of Poland in Los Angeles
Soloist Singer Steve Thomson

"Lowiczanie" Polish Folk Dance Ensemble
Orchestra: "Music Unlimited"

Special Guests
His Excellency Pierre DuMaine, Bishop of San Jose
The Honorable Dr. March Fong Eu, Secretary of State, California
The Honorable Susan Hammer, Mayor of San Jose
The Honorable Frank Hill, State Senator , California
The Honorable Frank Jordan, Mayor of San Francisco
The Honorable Norm Mineta, U.S. Congressman
Mr. Edward Moskal, President of Polish American Congress, Chicago
The Honorable Pete Wilson, Governor of California
The Honorable Jan Szewc, Ph. D., Consul General of Poland in Los Angeles

Celebration Committee

Chair Stefan Kaminski, Ph. D.
Co-Chair Mrs. Lois O. Wilson
Mrs. Krystyna Chciuk
Mrs. Malgorzata Goluszek
Mrs. Emily Kaminski
Mrs. Anna Kieturakis
Mr. Ryszard Kolaczkowski
Mrs. Aleksandra Mychal
Mrs. Janina Romiszewska
Mr. Andrzej Sobczyk
Mrs. Alicja Sulczynski
Mr. Bronislaw Szykier

KSIĘGA PAMIĄTKOWA
COMMEMORATIVE BOOK

Editors:
Stefan Kamiński, Ph.D. and Andrzej M. Salski, M.A.

Celebration

130 Years of the Polish American organized social, cultural and religious life in Northern California; 75 th Anniversary of Poland's Independence; 25th Anniversary of the foundation of the Polish American Congress of Northern California

Copyright © 1994 by Andrzej M. Salski

All rights reserved under the International and Pan-American Copyright Convention
Reproduction or translation of any part of this work beyond that permitted by section 107 or 108 of the United States Copyright Act without the permission of the copyrigth owner is unlawful.

Editors: Stefan Kamiński, Ph.D. and Andrzej M. Salski, M.A.

Published by:
The Polish American Congress of Northern California
Friends of John Paul II Foundation of Northern California

Wydawcy składają serdeczne podziękowania Krzysztofowi Waznerowi za udostępnienie studia graficznego "Syrena Electronic Publishing House" w San Francisco.

Printed in the United States of America

Cover design Krzysztof Wazner
Book design by Andrzej M. Salski

First Edition

CONTENTS

Introduction 7
Hunger for Freedom 9
Address 13
Polonia w Kalifornii – polskim dzieciom 17
Kazanie kardynała Wojtyły w polskim kościele misyjnym w San Francisco 18
25-lecie sakry biskupiej ks. abp. Szczepana Wesołego 20
Bulla papieska wynosząca ks. bp. Szczepana Wesołego do godności arcybiskupa 21
15-lecie pontyfikatu Jana Pawła II 22
Monte Cassino to symbol sprawdzony, wypróbowany doświadczeniem dziejów 23
Building Upon the Proud Legacy of the Polish American Congress 27
The Polish American Congress 27
The Polish American Congress of Northern California 28
East Bay Polish American Association 30
The Friends of John Paul II Foundation of Northern California 31
Polish American Educational Committee 32
Help to Poland and the Polish Communities in the Former Soviet Union 34
Polam Federal Credit Union 36
The W. Poniecki Charitable Foundation 38
Polish American Club of Greater Sacramento 38
Polish Legion of American Veterans, General Casimir Pulaski Post 194 39
Polish Club of San Francisco 39
Polish Society of California, Lodge 7 of P.N.A. 41
Polish National Alliance, Pulaski Lodge 3089 42
Polish National Alliance 43
Polish Saturday School in San Jose 43
Polish Veterance of World War II Post No. 49, San Francisco 44
Polish Women Association 45
Polish-American Soccer Club "Polonez" 45
Związek Harcerstwa Polskiego 47
The Polish Arts and Culture Foundation 48
Stowarzyszenie Polsko-Amerykańskiego Biznesu 49
St. Stanislaw Benevolent Society 49
Towarzystwo Literacko-Dramatyczne 50
The Polish American Social Club of Santa Clara County 50
Program of the Celebration 54
Polonijne Organizacje w Kalifornii Północnej – adresy 56

Niech
Apostolskie
Błogosławieństwo,
którego udzielam
każdemu z was
z największą miłością
będzie zapewnieniem
łask i pojednaniem
serc.

Joannes Paulus PP. VI

DEL PRIORE

INTRODUCTION

Stefan Kaminski, Ph.D.

The year of 1993 was of special significance to all Polish Americans of Northern California. In November three important anniversaries were commemorated:

– 130th Anniversary of organized Polish Social, Cultural, and Religious life in Northern California.
– 75th Anniversary of Poland's Independence.
– 25th Anniversary of foundation of the Polish American Congress of Northern California.

Because these anniversaries fell in the same month, the Polish American Congress (PAC) decided to commemorate them in a special way together. At a board meeting of the PAC in June, I was put in charge of this celebration. I accepted the assignment on two conditions: that all Polish American organizations from Northern California be invited to participate, and that proceeds from this event be donated to help needy Polish children and the elderly living in the countries of the former Soviet Union.

Both proposals and conditions were enthusiastically approved by all members of the board. Subsequently, the Celebration Committee was formed. Included in the committee were Krystyna Chciuk, Ryszard Kolaczkowski, Andrzej Sobczyk, and Bronislaw Szykier. Also included was one representative from each of the 28 Polish American organizations in Northern California participating in the event. These representatives were selected and assigned to the appropriate committee.

The celebration's program, November 7, 1993, consisted of two parts: religious and the other of cultural character. It started with the Holy Mass at St. Joseph's Cathedral in San Jose. The celebrant was His Excellency Pierre DuMaine, Bishop of San Jose. Concelebrating with Him were eight Polish priests from Northern California. Rev. Prof. Andrzej Woznicki delivered a special homily, and the Cantio Polonica choir of Sacramento, under the direction of Jacek Kalish, provided liturgical background.

The second part of the celebration consisted of a formal dinner, dance and cultural show, at the Fairmont Hotel with 285 in attendance. The following dignitaries were invited guests of honor:

– Pete Wilson, Governor of California
– March Fong Eu, Secretary of State of California
– Norm Mineta, U.S. Congressman
– Zbigniew Maria Wlosowicz, Ambassador to the Republic of Poland to the U.N.
– Jan Szewc, Ph.D., Consul General of the Republic of Poland in Los Angeles
– Frank Jordan, Mayor of San Francisco
– Susan Hammer, Mayor of San Jose

The celebration was well attended and later covered by the press of the Polish media. Unfortunately, the American press did not pay attention to this historic event, though the Polish ethnic group has been the object of fascination of publicists and men of culture for more than 130 years in history,

and for a length of time literature was devoted to the history of Poles' immigration, and with the Poles vast contribution to the American culture.

This Commemorative Book is one more attempt to close the gap. The reader will find out that in Northern California alone there are 28 Polish American organizations which for the first time in history of Northern California agreed to celebrate these events together. This book provides their short history, goals, programs, achievements, and above all their contributions to the American cul-

One reason why the Polish contributions to the American culture is not adequately appreciated by the American writings is perhaps because Americans for many years have tended to take for granted that foreigners should learn English and become Americans as soon as they arrive in the United States and failure to do so has been perceived as some kind of disloyalty to the basic principles of American life. Yes, many Poles as newcomers in this country tried to live up to this principle. But, as experience has shown contrary to American expectation, not all immigrants have assimilated into one social structure. In many cases the melting pot has not even reached the melting point.

It was true that the need for survival caused most of the immigrants to learn English, but at the same time most of them continued to use their own language whenever occasion offered.

American President Woodrow Wilson observed this phenomena and expressed this anomaly in these words, "You can neither tell the story, nor conceive the law until you know how the men you speak of regard themselves and one another; and I know of no other way of learning this than by reading the stories they have told themselves, the songs they have sung, the heroic adventures they have applauded. I must know what, if anything, they revered; I must hear their sneers and gibes; must learn in what accent they spoke love within the family circle; with what grace they obeyed their superiors in station; how they conceived it politic to live, and wise to die; how they esteemed property, and what they deemed privilege; when they were prone to resist oppression and wherefore I must see these things their eyes." (Woodrow Wilson, Mere Literature. Boston, NY, Houghton Miffin, 1924).

These ideas, although advanced by Woodrow Wilson almost three generations ago, form the real core of the problem that confronts us even today. In fact, this diagnosis of social patterns gains even more in importance when we apply these principles with living men not with their law systems. The post World War II period of swift and far-reaching upheavals has blurred the geo-semantic line between foreign areas of interest to the extent that in addition to cultural and educational considerations, learning a foreign language—the most important aspect of culture, has become a strategic issue in this country. In 1956, the US Congress passed a special law making public schools mandatory to teach foreign language (Polish was included in the group of Important and critical languages).

It is my hope that the reader will appreciate this rather lengthy discussion of the subject matter for the introduction, and feel encouraged to share this book with American friends. Also, because many viewed the celebration of these anniversaries a success, I wish to express my sincere appreciation to each and all of those who, even in the smallest way, contributed to this event.

HUNGER FOR FREEDOM

by Rev. Andrew Woznicki

The historians of American and Polish societies point to a remarkable convergence between these two nations. The War of the States revolting against Great Britain began in 1775, that is three years after the first partition of Poland, and lasted until 1783, ten years before Poland's second partition. The constitution of the newborn country was signed in 1787, four years before the Polish Constitution of May 3rd and six years prior to the second partition of Poland.

Comparing these dates and events we can note that the beginning of the United States is a reversed process to that of the corresponding period in Polish history: while the new American country gained freedom, organized herself and became stabilized, Poland lost her freedom, apparently approaching a tragic end.

What are these facts telling us? It seems to me that the answer to this problem has been given by Karol Cardinal Wojtyla, the present Pope, who, while presiding over the Polish Delegation at the International Eucharistic Congress in Philadelphia on August 3rd 1976, offered the following observation:

> This year is the bicentennial of the day when the hunger for freedom ripened in the American society and revealed itself in liberation and the Declaration of Independence of the United States. Tadeusz Kosciuszko and Kazimierz Pulawski, my compatriots, participated in this fight for independence.

And all this took place at the time when the Polish Kingdom, a big state consisting of three nations, the Poles, the Lithuanians and the Ruthenians, was beginning to lose its independence, and by degrees became the prey of its rapacious neighbors, Austria, Prussia and Russia. At the same time while the United States of America was gaining independence, we were losing it for a period of more than a hundred years...

Hunger for freedom, then, was and still is, the main motivation for thousands and millions of Polish immigrants to come to the United States of America. Now, in celebration of the 130 anniversary of establishing the Polish Committee in San Francisco, whose initial undertaking was the collection of funds to support the struggle for Polish independence on the Continent, let us ponder upon the Polish migration to California in general, and to the San Francisco Bay Area in particular. But, taking into consideration both the deep-seated patriotic feeling and religious attachment to the Roman Catholic Church, we will try to outline the Polish hunger for freedom in the two following aspects, namely, the socio-political, and the cultural-religious life of Polish immigrants to our Golden State.

The Socio-Political Hunger for Freedom of the California Polonia

The socio-political hunger for freedom of Polish migrants to the United States is related with all Polish insurgencies and their downfalls. The Polish migration to California is also associated with political and military upheavals in Poland, especially during two Uprisings in the Nineteeth Century, two World Wars and lately of the Solidarity movement.

The very first Pole who is historically associated with California, was a Polish count who—in order to avoid the Russian repressions after the collapse of Kosciuszko's Insurrection and the final act of partition of Poland—fled from Europe in 1801 on the Lelia Byrd ship, arriving in the following year in Mexico and entering into the southern part of our State. Although we do not know his Polish patronymic, his pseudonym—Rouissillon—has been bestowed on the first discovered port on Catalina Island, which later was renamed its present Port Avalon.

In pursuit of freedom, the Polish settlers in California not only searched for their own spiritual welfare, but greatly contributed to the development of the socio-cultural life of the new land. Let me mention some names of Poles who have made a tremendous impact on the development of California civilization.

In the second and third decades of the eighteenth century, Dionizy Zaremba as captain of the boat "Ochock," landed in Fort Ross in 1827, and later as the captain of the ship "Urup" docked in Bodega Bay in 1831; lastly, on behalf of the American Russian Trading Company, Zaremba made the final contract for selling Fort Ross to General Sutter. In the same period of time we see the captain of

"Elena," Stefan Waliwoda, landing several times in various California ports, engineer Albert Pulaski building Friant City on the River San Joaquin and founding Pollasky Road, finally Stanislaw Pongowski and Henryk Brolaski engaged in organizing the social life in the new land.

After the first generation of Polish pioneers, we witness a more systematic and permanent impact of Polish settlers on the development of California's cultural life. It is sufficient to mention some names of Polish pioneers like: Kazimierz Bielawski (the founder of the Polish Society of California), Gen. Wlodzimierz Krzyzanowski (a hero of the American Civil War for whom a monument was erected in Arlington National Cemetery in Washington), Gabriel Sovulewski (pioneer and "master trail builder" of Yosemite National Park), Jan Teofil Strentzel (the father of California horticulture), Pawel Feliks Wierzbicki (the author of the first guide book about California), and Alexander Zakrzewski (engraver of the first San Francisco map). Among the prominent artists from Poland it is worthwhile to mention: Helena Modrzejewska and Pola Negri; Modrzejewska was accompanied in San Francisco by the first Polish Nobel Prize winner—Henryk Sienkiewicz.

To illustrate the influence of Poles on cultural life in California, let me say a few words about Feliks Wierzbicki. Arriving in California with Colonel J.D. Stevenson's regiment from New York in 1849, Dr. Wierzbicki became known not only as one of the best physicians in San Francisco, but he was also a cofounder of the California Medical Society.

In addition to his previously published philosophical study The Ideal Man: A Conversation between Two Friends upon the Beautiful-the Good-the True as Manifested in Actual Life (published in Boston in 1841), Wierzbicki is well known for his two works written in San Francisco, namely: Essay on the History of Medicine (published in 1856 by California State Journal of Medicine) and California as it is, and as it may be, or a guide to the Gold Region (published by Washington Bartlett, a future mayor of San Francisco, in 1849). According to Lyman, Wagner and Backer, Wierzbicki's book on California was the first work published in the English language printed west of the Rockies.

The Spiritual and Religious Hunger for Freedom of the California Poles

The contribution of the Polish immigrants to the socio-cultural vitality of California was not, however, matched with the spiritual and religious life. The history of the Catholic Church in Northern California notes over 20 personal and territorial ethnic parishes established in the San Francisco, Oakland and San Jose areas in the period from 1856 to 1921. The first to be organized were the French and the German. The greatest number of parishes, however, belongs to the Italian-speaking faithful. Among other minorities the Spanish, Japanese, Portuguese and Russian ethnic groups had also their own parishes. Only the Polish group found itself without its own ethnic pastorate.

How can one understand the surprising fact that though deeply attached to religious life, Polish migrants were unable to establish any single ethnic parish? The only reason seems to be the lack of a leader with religious vision and authority, imperative qualities in accomplishing such a task. Shortly before World War I, the project of initiating and establishing a Polish parish in the San Francisco Bay Area seemed to be near realization. Rev. Jan Kanty Rozmus, being concerned about the spiritual life of the San Francisco Polonia, raised a few thousand dollars towards building a Polish Church. His untimely death, however, prevented him from accomplishing his plan. The Polish society later used the collected funds as a down payment for the Polish Hall in San Francisco.

The basic change in movement of organ-izing a permanent pastoral care for Poles living in Northern California, took place after the end of World War II. Archbishop Mitty from San Francisco was the first Ordinary to answer the appeal of Archbishop Jozef Gawlina, and who agreed to establish permanent pastoral care for Polish peoples living in his diocese. In the period of 1950–1952 eleven Polish priests arrived from Europe to fulfill the spiritual and religious needs of Polish people in San Francisco: Witalis Banasiewicz, Antoni Dahlman, Leo Degner, Wojciech Gluszek, Pawel Guttman, Stefan Kopania, Wicenty Kruk, Albin Karol Kudzielka, Henryk Maciejewski-Mayski, Jan Stasiak, and Franciszek Wajda.

Homily at the Saint Joseph Cathedral, San Jose, California, November 7, 1993.

In the Spring of 1955 Archbishop Mitty addressed a letter to the Polish priests, in which he stated: "It is my desire that the spiritual welfare of the Polish speaking people in the Archdiocese of San Francisco be advanced. I am particularly concerned with the problems which confront the recently resettled Polish people in their efforts to adjust to parish life, and to educate their children as Catholics. I believe that a concentrated effort should be made by the Polish speaking priest toward the solution of these problems..."

However, the positive attitude of Archbishop Mitty has been limited only to paraliturgical services. Almost another two decades had elapsed before Archbishop McGucken established in 1976 the first Polish Pastoral Mission under the name of St. Adelbert Parish in San Francisco. Ten years later in 1986, His Excellency Bishop Pierre DuMaine from San Jose, erected in his diocese a new Polish Pastoral Mission under the name of St.Brother Albert Parish.

Finally, in the meantime the Poles in Northern California under the leadership of Frs Leszek Bartoszewski and Wladyslaw Borkowski organized two Polish Pastoral Centers in the Oakland Diocese, namely, Our Lady Mother of Emmigrants in Martinez and Holy Family Church in Union City, and one Our Lady of Czestochowa established by Fr Leon Juchniewicz in Sacramento .

Celebrating the 190 anniversary of the arrival of the first Pole to California, the 130 anniversary of establishing the first Polish Committee in San Francisco, the 75 anniversary of Ressurection of Poland and the 25 anniversary of founding the Polish American Congress in Northern California, let us re-examine our national destiny both as Americans and as Poles. Let us re-excite our social awareness and contribute to the preservation of the best traditions of our forefathers and our Country. Let us build a new future for ourselves and our children, and develop a strong nation based on the foundation of brotherhood and benevolence. Let us, finally, be inspired with the genuine spirit of unity and freedom, the spirit as historically proclaimed in an old Polish folk song handed down from generation to generation:

A Pole is not a serf.
He doesn't bow to mighty lords.
He doesn't allow shackles to be fastened by enemy hordes.
He lives for freedom; and
Freedom he breathes-
Without it-soon, as a waterless plant-he whithers.

Homily said by Rev. Professor Andrew Woznicki, S.C., during the Mass Commemorating the 130th Anniversary of Polish Social, Cultural and Religious Life in California held at Saint Joseph Cathedral, San Jose,California, November 7, 1993.

Reprinted from "The Summit Times", volume 1, No. 4, Winter 1994.

ADDRESS

Jan Szewc, Ph.D.,
Consul General of the Republic of Poland in Los Angeles

Distinguished guests, ladies and gentlemen and friends.

One hundred thirty years is a relatively long time, particularly for a country like the United States, a relatively young democracy, or for Poland, where our last 200 years of history was so intense and tragic. It is certainly also a long time for the history of immigration to California. We can be proud that Poles were among the first immigrants to this beautiful state and that they have contributed a lot to

its development and prosperity. The organized life of the Polish American community in Northern California is 130 years old, but the presence of Poles here is much older. Polish people were choosing the United States as final destination of their emigration not only because of many opportunities in this country. There were at least two more factors I would like to mention. First, in both countries there was a great admiration for democracy and freedom. As all of you know, the American and Polish constitutions were the first two democratic documents of their kind in the world. And secondly, Poland was always a very open and tolerant state. "Ever since the beginning of her political existence, Poland has been a safe refuge for all oppressed people, a comfortable shelter for all persecuted religions and opinions." Polish immigrants could find the same conditions and social attitudes in the United States.

The beginning of noted activity of Poles in California dates back more than 200 years when Poles took part in research expeditions to this region. In 1775, according to Father Jack, the San Jacinto Mountains were given their name by a Polish Dominican friar to honor St. Jack (św. Jacek). Polish immigration to California began in 1827. It was 167 years ago when captain Dionizjusz Zaremba brought his brig into Bodega Bay and set about colonizing Western America. In 1844 the population of foreign-born settlers in California was still only 2,000. Fifteen years later there were already 146 thousand newcomers. Among them, according to the census of 1860, there were about 730 Poles. Many of these first settlers are now widely recognized, such as Wojciech Pulaski (Pollasky town and Pollasky railroad) and Dr. Feliks Pawel Wierzbicki, the author of the guide book of California and Aleksander Zakrzewski who made the first map of San Francisco.

I believe that the cultural, religious and social life of Polish Americans in Northern California started as soon as they arrived here. However, today we celebrate the 130th anniversary of setting up the first Polish American organization in California. It was Rudolf Korwin Piotrowski who in 1863 set up the Polish Committee to collect funds for the continuation of Poland's fight for independence of Poland. The first president of the Committee, which later was renamed the Polish Society of California, was Kazimierz Bielawski, the same Bielawski whose services to the State were commemorated by giving his name to one of the mountains in Santa Clara county. Subsequently, in 1880, the Polish Society of California joined the Polish National Alliance creating finally its Group 7.

Unfortunately, the January Uprising to which the Polish Committee contributed financially, had failed and Poles throughout the world had to wait until 1918 to regain the independence of their homeland. In the meantime, as well as after this date, many new waves of immigrants arrived, many new Polish American organizations were created and the life of the Polish American community flourished.

During World War II a Polish Consulate General was set up in San Francisco under Consul General W. Sokolowski, as well as an Honorary Consulate of Poland in Los Angeles run by Lech Niemo-Niemojewski. Both of these offices were closed as a result of the official recognition by Western allies of the communist government imposed in Poland by the Soviet Union.

When opening our office in Los Angeles in May 1991 I had the pleasure of signing the same commemorative book and I feel that we continue the work started by the Polish Government in exile in London more than 50 years ago. So, as you see, there is also a continuation of a proud tradition in the Consulate.

As you know, the last 200 years were extremely difficult for Poland and for the Polish nation. The fate of Poland was always strongly tied to Polish emigration, as many waves of emigrants were forced by political or economic difficulties in Poland.

Likewise, the Polish emigrant was always strongly interested in Poland, involved in Polish matters and fought for Polish independence, including the period after WW II. Thus, the existence of a strong, organized Polish community abroad is one of the factors which helped Poland to survive and to regain her sovereignty and independence. Among other important factors, there is the role of the church, and Polish culture. The first Polish Catholic church in the United States was set up already in 1856, 138 years ago, in Panna Maria, Texas. Since then, Polish parishes have played an important role for many Polish American families.

The importance of culture for the persistence of the Polish nation was described by Pope John Paul II in his sermon delivered at UNESCO: "I am a son of the nation, which survived the most horrifying experiences of history, which was several times condemned by its neighbors to death, but which nevertheless remained itself. It retained its identity, and under the partitions and occupation, its sovereignty as a nation—not based upon any means of physical power, but based on its own culture which in this case proved to be greater than those powers. That is why the rights of a nation to the development of its culture is not any echo of nationalism, but it is a stable element of humanity and human perspectives. There is a basic sovereignty of any society, which is based on that nation's culture. This is at the same time a sovereignty through which a human being is sovereign. The nation derives from culture and exists for culture; that is why culture is the best teacher for people to live better in the community, which has a longer history than any family."

It seems to me that the Polish emigratnts always shared this opinion and cultivated Polish culture from generation to generation. One of the most important elements of the culture is the language. When Ignacy Jan Paderewski in 1917 defended the rights of Poland to its independence, he put a stress on the importance of the fact that Polish people kept their language during 120 years of partitions: "There is something which is trustworthy, absolutely trustworthy, something which speaks at moments more convincingly than certain books, which testifies more irrefutably than certain historical documents: it is the living language of the people."

An anniversary is always a good occasion to draw lessons from history. Some people have noticed similarities between the situation of Poland after World War II and nowadays. The situation after World War I was not very favorable for national security. In 1922 a treaty was signed between Russia and Germany normalizing their relationship. The multilateral Locarno Treaty signed in 1925 did not guarantee the status quo on Germany's border with Poland and raised the question of the stability and integrity of Polish frontiers. The so-called "Baltic Alliance" among Poland, Estonia, Finland, Lithuania and Latvia failed even before signing.

Seventy years later the so-called Visegrad Triangle is believed to want to distance us from the European Community and NATO. The fear of a new Russian-German agreement that could be held over the heads of Poles is revitalized again. Poland, as was the situation before World War II, is neither a part nor a member of any common security system, other than the rather meaningless Commission for Security and Cooperation in Europe, which might prove to be as inefficient as the despised League of Nations.

Poland as peripheral to Western European states, is not a member of the EEC or NATO, and though it has common frontiers with some of the former Soviet Republics and Germany, security of Poland is not yet achieved. Many people believe that our sovereignty and independence are in jeopardy once again. The latest position of Western powers regarding our membership in NATO confirms those fears. In one of the largest American newspapers I read recently that the Red Army entered Poland in 1939 to fight German Nazis and finally fought for its independence, which—of course—is not true. It might be worth remembering now that Thomas Jefferson described the partitions of Poland as "a pernicious precedent," "a crime" and "a horror." Contemporary politicians should not forget that judgment and should not betray the ideas upon which democracy in this country is built.

Fortunately, Poland is independent and sovereign right now, though the people in Poland still are paying an extremely high price for many years of indoctrination and falsehood, as well as for the many generations that were lost for the country during the uprisings, wars, oppressions and emigrations. It is from this historical perspective that all Poles and friends of Poland should look to the future. From

this historical perspective certain points of the so-called "Polish agenda" of the Polish American Congress are quite clear.

As regards the "American agenda" of the Polish American Congress, the situation looks brighter. Contrary to the past, Poland can be a partner for all of the Polish American organizations in developing, popularizing and spreading Polish culture in building a positive image of our nation. Poland is willing to promote this cooperation through, among others, our foreign missions; so please remember about the existence of the Polish Consulate General in Los Angeles.

Thank you.

POLONIA W KALIFORNII – POLSKIM DZIECIOM

Andrzej M. Salski

W październiku 1993 roku uroczyście obchodzono w Północnej Kalifornii kilka ważnych rocznic. Były to: 130. rocznica zorganizowanego polskiego życia kulturalnego, społecznego i religijnego, 75. rocznicza odzyskania nieodległości Polski oraz 25. rocznica utworzenia oddziału Kongresu Polonii Amerykańskiej (KPA) w tym stanie.

Uroczystości zorganizował i później im przewodniczył dr Stefan Kamiński, wiceprzewodniczący KPA i przewodniczący oddziału Fundacji Jana Pawła II w Płn. Kalifornii, a mistrzem ceremonii był znany aktor Roman A. Marzec. Program obchodów tych rocznic został bardzo dobrze przygotowany, a obchody należycie rozpropagowane. Organizatorzy pragnęli bowiem zwrócić uwagę społeczeństwa w Kalifornii na znaczny wkład Polaków oraz Amerykanów polskiego pochodzenia w zapewnienie rozwoju społecznego i gospodarczego tego stanu. Innym ważnym celem obchodów było zgromadzenie środków finansowych, które organizatorzy pragnęli przekazać na pomoc dla dzieci polskich rodzin w krajach byłego państwa sowieckiego.

Obchody zaczęły się od uroczystego nabożeństwa w katedrze św. Józefa w San Jose celebrowanego przez ordynariusza diecezji San Jose ks. bsp. Pierre DuMaine, prowincjała księży Chrystusowców na Stany Zjednoczone ks. Tadeusza Winnickiego oraz grupy polskich księży. Kazanie na temat emigracji polskiej w Płn. Kalifornii, jej życia religijnego i kulturalnego oraz wkładu Polaków w rozwój Kalifornii wygłosił ks. profesor Andrzej Woźnicki.

W czasie uroczystej Mszy św. chór mieszany "Cantio Polonica" z Sacramento pod dyrekcją Kacka Kalisza wykonał między innymi *Gaude Mater Polonia* oraz *Ave Maria* G. Gorczyckiego. Partie solowe wykonali: Steve Thompson – *Matko Łaskawa*, a Anna Drozdowska – *Psalm Responsoryjny*. Na uroczystość przybyli: Konsul Generalny Rzeczpospolitej Polskiej w Los Angeles dr Jan Szewc, zaproszeni goście, przedstawiciele wszystkich organizacji polonijnych w Północnej Kalifornii oraz setki Polaków i Amerykanów polskiego pochodzenia. W trakcie uroczystości zaprezentowano poczty sztandarowe Stowarzyszenia Polskich Kombatantów z San Francisco oraz harcerzy z Martinez i Union City.

Druga część obchodów tych ważnych dla wszystkich rocznic – uroczysty obiad – odbyła się w hotelu Fairmont w San Jose, położonym w pobliżu katedry. Tę część zaczęto od inwokacji

wygłoszonej przez ks. T. Winnickiego. Kolejnym mówcą był przewodniczący KPA Antoni Żukowski, który w imieniu organizatorów imprezy powitał gości oraz wszystkich zebranych.

Konsul RP dr Jan Szewc mówił w swoim wystąpieniu o emigrantach z Polski, którzy mieli swój wkład w odkrywanie Kalifornii i mają swoje nazwiska utalone na mapie tego stanu. Konsul RP przypomniał, że emigranci z Polski przybywali do Kalifornii już na początku ubiegłego wieku, i że w 1860 roku było ich już około 730 oraz podkeślił znaczenie pomocy, której zawsze udzielali Polsce kalifornijscy emigranci. Po wystąpieniu Konsul dr Jan Szewc odznaczył zasłużonych działaczy polonijnych odznaczeniami państwowymi: Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi Rzeczpospolitej Polskiej – Bronisława Szykiera, Krzyżem Oficerskim Orderu Zasługi RP – Jana Kowalika oraz Krzyżem Kawalerskim – Wojciecha Winklera.

Dobrze zorganizowana uroczystość przebiegała w świątecznej atmosferze, a dobry obiad sprzyjał miłemu nastrojowi gości oraz uczestników tej niecodziennej uroczystości. Warto podkreślić, że była to pierwsza impreza wspólnie zorganizowana przez przedstawicieli wszystkich organizacji polonijnych w Północnej Kalifornii. Łączny dochód z imprezy oraz aukcji, który wyniół kilka tysięcy dolarów, został przekazany na potrzeby dzieci polskich w krajach byłego imperium sowieckiego.

KAZANIE KARDYNAŁA WOJTYŁY W POLSKIM KOŚCIELE MISYJNYM W SAN FRANCISCO

28 sierpnia 1976 Roku

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus.

Drodzy bracia i siostry, ukochani Rodacy zamieszkujący w dalekim San Francisco w Kalifornii.

Niezwykłe jest nasze dzisiejsze spotkanie, przede wszystkim ze względu na okoliczność miejsca. Znajdujemy się tutaj o wiele tysięcy kilometrów od Polski, a jednak nasze spotkanie liturgiczne, nasza wspólnota eucharystyczna ma polski wyraz. Modlimy się po polsku i słowo Boże po polsku odczytujemy, słowo Boże w języku polskim rozważamy. Uczestniczą w tym rodacy mieszkający na dalekiej ziemi amerykańskiej, którzy tak jak tyle pokoleń Polaków, znaleźli tutaj na tej ziemi swoją nową ojczyznę – raczej z konieczności niż z wyboru, choć czasem z wyboru. Przybywali tutaj różni znakomici rodacy, żeby wspomnieć chociaż Sienkiewicza czy Modrzejewską. Przybywali zwłaszcza po ostatniej wojnie światowej rodacy, którym losy nie pozwoliły wrócić do Ojczyzny.

Stworzyliście tutaj niewielką wprawdzie, nie mniej bardzo autentyczną wspólnotę polonijną, która nastawiona jest na pielęgnowanie polskich tradycji, na propagowanie polskiej kultury nie tylko we własnym gronie, ale także i wobec innych, wobec Amerykanów. To znaczy, że dziedzictwo wiary i polskości nosicie w swoich sercach ze świadomością, z poczuciem odpowiedzialności i z wielką dumą.

Cieszę się z tego, że was spotykam. Cieszę się, że was spotykam tak rodzinnie tutaj nastawionych, że widzę nie tylko starszych, ale i młodzież, zwłaszcza młodzież harcerską, która wszędzie raduje nasze oczy, jak również dzieci małe. Cieszę się z tego, że Polonia tutejsza ma swego duszpasterza,

który potrafił skupić was, zgromadzić wokół ołtarza, wokół słowa Bożego i duszpasterstwa w języku polskim. Są to wprawdzie, jak słyszeliśmy z jego ust przed chwilą, początki dopiero, niemniej początki bardzo obiecujące.

Muszę powtórzyć to co powiedział ks. bsp Rubin, który się cieszy tą właśnie Misją Polską w San Francisco, która zdaje się jedną z pierwszych misji polskich w Stanach Zjednoczonych. To jest nowa forma duszpasterstwa, i zdaje się dzisiaj bardziej potrzebna aniżeli tradycyjne polonijne parafie, które istnieją w całych Stanach Zjednoczonych. Czasem jest ich bardzo wiele, lecz nieraz te parafie już zaczynają wyludniać się, wymierać, i w jakimś znaczeniu wynaradawiać. Język polski wychodzi z użycia. Tym bardziej się cieszę z naszego spotkania, które ma taki jednoznaczny, wyraźny profil. /.../

Wiem, drodzy bracia i siostry, że kiedy tutaj przybywam, kiedy tutaj przybywamy, bo są wraz ze mną i kapłani, wówczas w sercach waszych odżywają te wszystkie więzy, wówczas przed oczyma waszej duszy jawi się Jasna Góra, Częstochowa, Kraków – duchowa stolica Polski, Wawel, groby królewskie, św. Stanisław; jawi się Warszawa ze swoją bohaterską przeszłością, zwłaszcza w czasie drugiej wojny światowej. Jawi się tyle innych miejsc skąd pochodzicie, w których wyrośliście, z których przybylicie. I chociaż gdzie indziej mieszkacie, to przecieć tam swoimi korzeniami tkwicie, w tamtej wspaniałej chociaż niełatwej ziemi, na której my pracujemy, modlimy się, cierpimy, zmagamy się i stanowimy Polskę.

Wierzcie nam, że czynimy wszystko, ażeby ją stanowić wedle tego dziedzictwa jakie zostało nam przekazane na przestrzeni całego tysiąclecia, wedle tego wypróbowanego dziedzictwa wiary i moralności chrześcijańskiej. Tak głęboko zrosły się ze sobą Chrześcijaństwo, Kościół, polskość i Polska, że w czasach dzisiejszych, kiedy przechodzimy przez wielką próbę wiary, przez wielkie doświadczenia, ta tysiącletnia więź musi się nie tylko potwierdzać, ale musi się jeszcze na bardziej ugruntować – mówię tam, na ziemi polskiej. A wy, drodzy rodacy, którzy tak daleko od Polski przebywacie, jesteście nie tylko obserwatorami, dalekimi obserwatorami tych spraw, tych zagadnień – jesteście także ich uczestnikami. Wszyscy Polacy na całym globie stanowią jedną wielką rodzinę, która w swojej ogromnej większości żyje w ojczyźnie, ale w swojej pokaźnej części jest rozproszona po całej kuli ziemskiej, w szczególności tutaj w Ameryce Północnej.

Trzeba, aby ta rodzina spotykała się. Jeżeli nie może się spotykać w znaczeniu fizycznym, żeby się spotykała duchowo. A miejscem spotkania tej rodziny, duchowego spotkania, jest zawsze kościół, zawsze jest ołtarz, zawsze jest eucharystia, zawsze jest Boga Rodzica Dziewica, Bogiem Sławiona Maryja, Pani Jasnogórska. To jest miejsce duchowego spotkania całej wielkiej rodziny jaką stanowią Polacy, zarówno w ojczyźnie, jak i na całej ziemi. /.../

Kazanie kardynała Karola Wojtyły przedrukowano z "Migrant Echo; Culture, Ethnicity, Religion", Vol. VIII, May - August 1979, No. 2.

25-LECIE SAKRY BISKUPIEJ KSIĘDZA ARCYBISKUPA SZCZEPANA WESOŁEGO

7 lutego 1994 roku ks. bp Szczepan Wesoły obchodził 25-lecie sakry biskupiej otrzymanej przez nałożenie rąk ks. Prymasa Stefana Wyszyńskiego i biskupów Herberta Bednorza i Władysława Rubina. Konsekracja miała miejsce w kaplicy prywatnej arcybiskupów warszawskich. Z okazji srebrnego jubileuszu Ojciec Święty przesłał dostojnemu jubilatowi Bullę papieską wynoszącą go do godności arcybiskupa.

Całe swoje życie kapłańskie i posługę biskupią związał Ksiądz Arcybiskup z troską o zachowanie dziedzictwa wiary i wartości kultury polskiej wśród Polaków rozsianych po całym świecie zachodnim... "Diecezja" Księdza Arcybiskupa jako delegata Prymasa Polski ds. duszpasterstwa emigracji, rozciąga się od Europy Zachodniej poprzez obie Ameryki, aż po Australię.

Ks. abp Sz. Wesoły urodził się 16 października 1926 roku w Katowicach. Do wybuchu II wojny światowej ukończył szkołę powszechną i rozpoczął naukę w gimnazjum, jednak wojna uniemożliwiła mu jej kontynuowanie. Zaczął się uczyć zawodu u krawca w Sosnowcu, a w 1941 roku pracował w hucie "Marta". W 1943 roku został przymusowo wcielony do armii niemieckiej i wysłany na front w południowej Francji. Stąd uciekł na stronę Aliancką i został skierowany przez władze amerykańskie do polskich jednostek, w których pełnił służbę w oddziałach łączności.

Po wojnie zapisał się na kursy maturalne w Alessano we Włoszech, a po rozwiązaniu szkoły przez władze brytyjskie udał się do Wielkiej Brytanii, gdzie pracował jako robotnik w fabryce w Wakefield, a potem w Halifax. Był w tym czasie aktywnym działaczem polskich organizacji katolickich i kulturalnych.

W 1951 roku przyjechał do Rzymu i wstąpił do Polskiego Kolegium Papieskiego, rozpoczynając jednocześnie studia na Uniwersytecie Gregoriańskim. Święcenia kapłańskie otrzymał 28 października 1956 roku w Rzymie z rąk kardynała Valerio Valeri. Przez rok pracował w Rzymie przy przygotowywaniu wydawnictw z okazji Millenium a następnie w latach 1958-59 prowadził pracę duszpasterską wśród Polonii włoskiej, kontynuując równocześnie studia na Uniwersytecie Lateraskim, Papieskiej Akademii Alfonsianum i Uniwersytecie Pro Deo.

W czasie prac Soboru Watykaáskiego II, kierował w Soborowym Biurze Prasowym sekcją języków słowiańskich. Po zakończeniu Soboru podjął pracę w Centralnym Ośrodku Duszpasterstwa Emigracji i od 1967 roku zaczął organizować letnie kursy dla młodzieży emigracyjnej zwane Kursami Loreto, które prowadził przez 25 lat. Jako biskup został skierowany do pomocy ks. bsp. Władysławowi Rubinowi. Od 1980 roku jest delegatem Prymasa Polski ds. duszpasterstwa emigracji i rektorem kościoła Św. Stanisława w Rzymie. Od 1988 roku jest również przewodniczącym Rady Administracyjnej Fundacji Jana Pawła II.

Srebrny jubileusz sakry biskupiej swego arcypasterza obchodziła radośnie Polonia rzymska oraz kapłani polscy pracujący w Wiecznym Mieście. 10 lutego Ksiądz Arcybiskup przewodniczył

uroczystej Mszy św. koncelebrowanej wspólnie z przebywającymi w Rzymie arcybiskupami i biskupami polskimi oraz kapłanami tutaj pracującymi. W koncelebrze uczestniczyli: abp Z. Grocholewski, abp. E. Nowak, abp D. Zimoń, bp J. Kopiec, bp J. Mazur, bp T. Rakoczy, bp H. Tomasik oraz 60 kapłanów. Po Mszy św. wszyscy spotkali się na wspólnej wieczerzy, podczas której wygłosili okolicznościowe przemówienia i złożyli serdeczne życzenia Księdzu Arcybiskupowi w imieniu obecnych – abp H. Muszyński i abp D. Zimoń.

Polonia rzymska składała życzenia Jubilatowi 13 lutego po Mszy św. dziękczynnej sprawowanej w kościele św. Stanisława. Okolicznościowe kazanie wygłosił o. Pacyfik Dydycz, OFM Cap.

"Kronika Rzymska" dołącza się do wyrażanych życzeń i dowodów uznania dla Księdza Arcybiskupa w związku z 25-letnią posługą pasterską. Życzymy by Pan umacniał wszelkie inicjaywy służące pogłębianiu więzów wiary i przywiązania do Kościoła oraz kultury narodowej, co stanowi codzienną troskę Księdza Arcybiskupa.

Zawołaniem biskupim Jubilata są słowa "Będę służyć z radością" – niech to zawołanie towarzyszy we wszystkich spotkaniach z Polonią i emigracją, a radość z przynależności do Kościoła i kultury narodowej zagości na stałe w sercach rodaków rozsianych po całym świecie.

Przedruk z "Kroniki Rzymskiej". Rok XII, styczeń - marzec 1994.

BULLA PAPIESKA WYNOSZĄCA KSIĘDZA BISKUPA SZCZEPANA WESOŁEGO DO GODNOŚCI ARCYBISKUPA

JAN PAWEL BISKUP Sług Bożych czczigodnemu Bratu Szczepanowi Wesołemu odznaczonemu Arcybiskupią godnością z zachowaniem tytułu Stolicy Dragonary, pozdrowienie i Apostolskie Błogosławieństwo.

Doświadczyliśmy Czczigodny Bracie Twojej troskliwości. Jako Biskup Pomocniczy Metropolii Gnieźnieńskiej pełnisz godnie, z doświadczenie i pobożnością, obowiązki Delegata Prymasa Polski dla duszpasterstwa katolików umiłowanego przez nas narodu żyjącego na emigracji. Najdostojniejszy Ksiądz Kardynał Stefan Wyszyński, którego pamięć zachowujemy zawsze z wdzięcznym sercem, w roku tysiąc dziewięćset siedemdziesiątym dziewiątym powierzyć Ci ten trudny i ważny obowiązek ze względu na Twoje szczególne walory umysłu i serca oraz duże doświadczenie duszpasterskie. Papieże Rzymscy, Nasi Poprzednicy, mieli zwyczaj odznaczać Biskupów ugruntowanych w cnotach, którzy przez wiele lat ofiarnie trudzili się głosząc Ewangelię Chrystusa i budując Jego Królestwo. W nadarzającą się w tym roku miłą okazję srebrnego jubileuszu Twojej sakry biskupiej, Apostolską władzą, którą sprawujemy, podnosimy Ciebie, przy zachowaniu tytułu Stolicy Dragonary, do godności Arcybiskupa z wszystkimi przysługującymi prawami, przywilejami i obowiązkami. Ufamy również, że ten znak szczególnej łaskawości i uznania, łącznie z naszymi najlepszymi życzeniami i modlitwami, będzie dla Ciebie umocnieniem w pełnieniu powierzonego Ci obowiązku, aby katolicy

polscy żyjący poza Ojczyzną przez Twoją pracę pod przewodem chwalebnej Matki Boskiej Jasnogórskiej, stale zachowując w pamięci dziedzictwo ojców, rozwijali i zachowywali najwspanialszy dar wiary katolickiej jako najpewniejszą kotwicę zbawienia oraz żywotne i bardzo bezcenne dziedzictwo.

Pozdrawiam Cię w Chrystusie Czcigodny i umiłowany Bracie.

Rzym u świętego Piotra, 7 lutego, Roku Pańskiego tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego czwartego, Naszego Pontyfikatu szesnastego.

Jan Paweł II, Papież

Przedruk z Kroniki Rzymskiej. Rok XII, styczeń - marzec 1994.

15-LECIE PONTYFIKATU JANA PAWŁA II

Minęło 15 lat od pamiętnego 16 października 1978 roku, kiedy obecni na Placu św. Piotra rzymianie i pielgrzymi usłyszeli słowa: Habemus Papam. Bardzo wiele atramentu wylano i wyświetlono kilometry taśm filmowych, by to wydarzenie przedstawić i zanalizować. Nie tylko tuż po wyborze kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową, ale każdego roku w dniu poprzedzającym to wydarzenie. Wracamy wtedy myślą do pierszych słów wypowiedzianych przez Jana Pawła II:

> /.../ Bałem się przyjąć ten wybór, ale zrobiłem to w duchu posłuszeństwa naszemu Panu i całkowitym zaufaniu do Jego Matki. /.../ I tak oto stoję przed wami wszystkimi, /.../ aby rozpocząć od nowa tę drogę historii i Kościoła, rozpocząć z pomocą Boga – i z pomocą ludzi.

A 23 października, nazajutrz po inauguracji pontyfikatu, Jan Paweł II powiedział do zgromadzonych w Auli Pawła VI Polaków:

> Niełatwo jest zrezygnować z powrotu do Ojczyzny, do "tych pól umajonych kwieciem rozmaitym, posrebrzanych pszenicą, pozłacanych żytem" – jak pisze Mickiewicz – do tych gór i dolin, i rzek i jezior, do tych ludzi umiłowanych, do tego Królewskiego Miasta – ale skoro jest taka wola Chrystusa, trzeba to przyjąć. Więc przyjmuję.

Dzień 16 października 1993 roku był dla Kościoła powszechnego dniem wdzięczności za tę odważną decyzję wiary w opatrzność Bożą i miłości do Kościoła. W ciągu 15 lat pontyfikatu Jan Paweł II stał się znakiem nadziei dla wszystkich ludzi dobrej woli wszędzie tam, gdzie przebywa osobiście i gdzie dociera jego słowo. Był to również dzień modlitwy Kościoła powszechnego w intencji tego, który ma "utwierdzać braci w wierze".

Polacy w Rzymie włączyli się w modlitwę Kościoła powszechnego uczestnicząc w Mszach św. w kościele św. Stanisława, w Domu Polskim oraz w kościele Ducha Świętego, jak również celebrując Eucharystię w intencji Jana Pawła II we wszystkich wspólnotach kapłańskich i zakonnych na terenie

Wiecznego Miasta. Modlitwa i serdeczne życzenia kierowane pod adresem Ojca Świętego są wyrazem naszej radości oraz synowskiego wsłuchania się w jego naukę. Ponawiamy je w tym miejscu jeszcze raz: Ad multos annos. Ojcze Święty. Owocem pontyfikatu Jana Pawła II jest również Fundacja nosząca jego imię, a więc Dom Polski oraz Dom Jana Pawła II w Lublinie.

Przedruk z Kroniki Rzymskiej. Rok XII, styczeń - marzec 1994.

MONTE CASSINO TO SYMBOL SPRAWDZONY, WYPRÓBOWANY DOŚWIADCZENIEM DZIEJÓW

Przemówienie Ojca Świętego przygotowane na audiencję przewidzianą dla uczestników obchodów 50-lecia bitwy o Monte Cassino, przekazane ks. abp. Szczepanowi Wesołemu i odczytane w czasie uroczystości na Monte Cassino 18 maja 1994 r.

1. Monte Cassino... Co mówi to słowo wam wszystkim obecnym dzisiaj na tym cmentarzu? Mówi bardzo wiele: mówi o zwycięstwie, które tutaj zostało odniesione, mówi także o cenie, jaką za to zwycięstwo zapłacili Polacy, walcząc w sojuszu z innymi narodami. Ten sojusz był konsekwencją wydarzeń, które rozpoczęły się 1 września 1939 roku. Rzeczpospolita szukała wówczas sprzymierzeńców na Zachodzie zdając sobie sprawę z tego, że sama nie sprosta inwazji Niemiec hitlerowskich. Ale chyba nie tylko dlatego. Polacy zdawali sobie sprawę z tego, że walka jaką byli zmuszeni podjąć, była nie tylko imperatywem patriotycznym w obronie niedawno odzyskanej niepodległości państwowej, ale miała także szersze znaczenie — chodziło o cała Europę. Europa musiała się bronić przed tym samym zagrożeniem przed którym broniła się Polska. System narodowo-socjalistyczny był przeciwny — jeśli tak można powiedzieć — "duchowi europejskiemu". Nie można było bez końca podejmować prób pozornych rozwiązań tego problemu. Próby te pociągnęły za sobą ofiary w postaci inwazji Czechosłowacji, i było jasne, że muszą pociągnąć inne podobne konsekwencje, jeżeli Europa nie zdobędzie się na zdecydowany krok, także w znaczeniu militarnym. Decyzja podjęta przez Rzeczpospolitą w roku 1939 była więc słuszna. Stało się bowiem oczywiste, że nie da się obronić Europy nie decydując się na tę wojnę obronną, której pierwszym ogniwem była właśnie Polska w 1939 roku.

2. Zwycięstwo pod Monte Cassino miało miejsce prawie pięć lat później, 18 maja 1944 roku. Znajdujemy się już przy końcu tej straszliwej wojny światowej, która przetoczyła się nie tylko przez całą prawie Europę, ale wciągnęła także w swą orbitę państwa pozaeuropejskie, przede wszystkim Stany Zjednoczone po stronie aliantów, a po stronie tzw. Osi — Japonię. Aby zrozumieć Monte Cassino, trzeba jeszcze wprowadzić do naszych rozważań inną datę z przeszłości, a mianowicie 17 września 1939 roku. W tym dniu Polska, broniąca się rozpaczliwie przeciwko inwazji z Zachodu, została zaatakowana od Wschodu. I to musiało przesądzić o losach polskiego września. To dało także początek dwoistej okupacji, z obozami koncentracyjnymi: hitlerowskimi na Zachodzie i sowieckimi na Wschodzie. Na Wschodzie też pozostał dramat katyński,

który do dzisiaj stanowi szczególne świadectwo walki, jaka wówczas została podjęta. Ażeby zrozumieć Monte Cassino, trzeba mieć przed oczyma także ten wschodni rozdział naszej historii choćby dlatego, że armia dowodzona przez gen. Władysława Andersa, która tak wielką rolę odegrała w walce o Monte Cassino, rekrutowała się w znacznej mierze z Polaków deportowanych do Związku Radzieckiego. Oprócz nich byli także żołnierze i oficerowie, którzy z okupowanej Polski przekradali się przez Węgry na Zachód, ażeby kontynuować walkę o niepodległość Ojczyzny. Monte Cassino było ważnym etapem tej walki. Żołnierze, którzy tu walczyli byli przeświadczeni, że uczestnicząc w rozwiązaniu spraw ogólnoeuropejskich idą drogą, która prowadzi ich do niepodległej Polski.

3. Wy, którzy tutaj walczyliście nosicie w sobie pamięć wszystkich waszych towarzyszy broni. Przybywacie tutaj, ażeby nawiedzić polski cmentarz wojskowy na Monte Cassino, gdzie spoczywają również gen. Władysław Anders oraz arcybiskup Józef Gawlina, wierny duszpasterz Armii Polskiej na jej bojowych szlakach. Spoczywają tutaj także wasi koledzy: żołnierze i oficerowie noszący nie tylko polskie nazwiska, ale także ukraińskie, białoruskie czy żydowskie. Wszyscy uczestniczyli w walce o tę samą wielką sprawę, a uczestnictwo to znalazło wyraz w cmentarzach: zarówno w tym na Monte Cassino, jak i w Loretto, w Bolonii, a także w Casamassima. Myśl nasza i modlitwa nasza zwraca się w stronę tych poległych, którzy rozstając się z życiem myśleli o swoich bliskich w Polsce, a śmierć ich była świadectwem tej gotowości, która wtedy cechowała całe społeczeństwo: oddać życie dla świętej sprawy Ojczyzny.

Nie możemy zapomnieć, że w tym samym roku 1944, w kilka miesięcy później wybucha także Powstanie Warszawskie, które miało być jakimś odpowiednikiem walki pod Monte Cassino. Polacy w Ojczyźnie uważali, że powinni podjąć jeszcze i ten bój, ażeby zaznaczyć, że Polska od pierwszego do ostatniego dnia walczy o sprawę nie tylko swojej wolności, ale także i o sprawę przyszłej Europy i świata. Liczyli przy tym na to, że zbliżająca się do Warszawy Armia Radziecka, a z nią także formacje polskie powstałe na terenie Związku Radzieckiego, dopomogą im przeważyć szalę losów powstania w stronę zwycięstwa. Tak się jednak nie stało. Wiemy, że Polska zapłaciła za Powstanie Warszawskie najwyższą cenę, jaką była nie tylko śmierć tylu tysięcy Polaków i Polek z pokolenia moich rówieśników, ale także prawie zupełne zniszczenie stolicy.

4. Kiedy mamy przed oczyma ten obraz sprzed 50 lat, musimy raz jeszcze powtórzyć słowo: Monte Cassino. Nazwa ta ma swoje znaczenie o wiele wcześniejsze niż to, jakie nadał jej rok 1944. Trzeba się cofnąć piętnaście wieków wstecz do czasów św. Benedykta. To właśnie tu, na Monte Cassino powstało jedno z tych opactw benedyktyńskich, które dało początek kształtowaniu się Europy. Historycy ukazują jak w oparciu o benedyktyńską zasadę: "módl się i pracuj", po upadku imperium rzymskiego na Zachodzie i po wędrówkach ludów, zaczęła się wyłaniać ta Europa, której zręby kulturowe i cywilizacyjne zachowują się do dnia dzisiejszego. Była to Europa chrześcijańska. To właśnie św. Benedykt na Zachodzie oraz święci Cyryl i Metody na Wschodzie, przyczynili się do chrystianizacji Europy w pierwszym tysiącleciu. Więcej jeszcze – narody europejskie zawdzięczają im same początki własnej kultury oraz tej cywilizacji zachodniej, która rozwijała się poprzez stulecia, rozprzestrzeniając się również na inne kontynenty.

Czym była z tego punktu widzenia bitwa o Monte Cassino? Była zmaganiem się dwóch programów. Z jednej strony był to program, który zarówno na Wschodzie jak i na Zachodzie dążył do wykorzenienia Europy z tej przeszłości chrześcijańskiej, jaką zawdzięcza ona swoim patronom, a w szczególności św. Benedyktowi. Z drugiej zaś strony, program, który bronił chrześcijańskiej tradycji Europy i "ducha europejskiego". To, że opactwo na Monte Cassino legło w gruzach, ma także wymowę symbolu. Chrystus mówi: "Jeżeli ziarno pszenicy wpadłszy w ziemię nie obumrze, zostanie tylko samo, ale jeżeli obumrze, przynosi plon obfity" (J 12, 24). Widocznie trzeba było, ażeby zniszczone zostało stare opactwo na Monte Cassino, aby na jego gruzach mogło rozpocząć się nowe życie – nowe życie dla całej Europy. I to się poniekąd stało. Na gruzach II wojny światowej zaczęto wznosić gmach Europy zjednoczonej, a ci którzy byli pierwszymi budowniczymi tego gmachu nawiązywali zdecydowanie do chrześcijańskich korzeni europejskiej kultury.

5. My, Polacy nie mogliśmy uczestniczyć bezpośrednio w tym procesie odbudowy Europy, który został podjęty na Zachodzie. Zostaliśmy z gruzami własnej stolicy. Jako alianci zwycięskiej koalicji znaleźliśmy się w sytuacji pokonanych, którym narzucono na czterdzieści kilka lat dominację ze Wschodu, w ramach bloku sowieckiego. Tak więc dla nas walka nie skończyła się w roku 1945. Trzeba ją było podejmować wciąż na nowo. To samo zresztą dotyczyło naszych sąsiadów. Do wspomnienia o zwycięstwie pod Monte Cassino trzeba więc dołączyć dzisiaj prawdę o wszystkich Polakach i Polkach, którzy w rzekomo własnym państwie stali się ofiarami totalitarnego systemu, i którzy na własnej ziemi oddali życie za tę samą sprawę, za którą oddawali życie Polacy w roku 1939, potem podczas całej okupacji i wreszcie pod Monte Cassino oraz w Powstaniu Warszawskim.Trzeba wspomnieć także wszystkich zamordowanych rękami oprawców z polskich instytucjii służb bezpieczeństwa pozostających na usługach systemu przyniesionego ze Wschodu. Trzeba ich przynajmniej przypomnieć przed Bogiem i przed historią, ażeby nie zamazywać prawdy o naszej przeszłości w tym decydującym momencie dziejów. Kościół wspomina swoich męczenników w martyrologiach. Nie można dopuścić do tego, ażeby w Polsce, zwłaszcza w Polsce współczesnej, nie zostało odtworzone martyrologium Narodu polskiego.

6. Taka jest cena jaką zapłaciliśmy za naszą dzisiejsza niepodległość. Jeżeli po pierwszej wojnie światowej trzeba się było zmagać o przywrócenie Polski na mapę Europy, to po II wojnie światowej nikt już co do tego nie mógł mieć wątpliwości. Naród polski zapłacił tak wielką cenę, tylu wysiłkami i ofiarami okupił swoje prawo do istnienia jako państwo, że nawet nasi wrogowie, albo – powiedzmy – wątpliwi przyjaciele na Wschodzie i na Zachodzie, nie mogli tego prawa zakwestionować. To trzeba również powiedzieć dzisiaj, przy okazji tej wielkiej rocznicy bitwy o Monte Cassino, ponieważ takie znaczenie ma ta rocznica dla naszego polskiego i europejskiego dzisiaj. A jeżeli tego "dziś" nie można odrywać od całej przeszłości, od całej historii, a zwłaszcza od minionego 50-lecia, to nie można zapominać, że każde ludzkie "dziś" jest wstępem do przyszłości, do jakiegoś ludzkiego jutra.

Jakie będzie to jutro Polski i Europy? Wiele czynników rokuje pomyślnie na rzecz tego jutra. Wydaje się, że Europa oderwała się od tych groźnych układów, które dominowały w niej w wieku dwudziestym, i że jest chyba dość powszechna wola pokojowego współistnienia narodów. Czy jest to również wola tworzenia własnej przyszłości w duchu Monte Cassino? Monte Cassino jest symbolem sprawdzonym, wypróbowanym doświadczeniem dziejów. Czy nie zachodzi jednak obawa, że z doświadczenia tego nie wyciągamy właściwych wniosków, że pozwalamy się zwodzić innym "duchom", które z duchem Monte Cassino niewiele mają wspólnego lub są mu przeciwne – a może są wręcz odpowiedzialne za jego systematyczne niszczenie? Nie można tedy zakończyć tej naszej medytacji związanej z 50-leciem zwycięstwa pod Monte Cassino, jak tylko wprowadzając tę przestrogę na przyszłość, a zarazem prosząc Boga, ażeby był z nami i żebyśmy z Nim byli. Żebyśmy dobrze używali wolności, tak wielką ceną okupionej. Żebyśmy wracali również do dziedzictwa św. Benedykta oraz świętych Cyryla i Metodego, patronów Europy na Zachodzie i na Wschodzie. Im też, jak i wszystkim patronom naszego Narodu, zwłaszcza temu, który jest symbolem naszego stulecia, świętemu męczennikowi z Oświęcimia – Maksymilianowi Marii Kolbemu, wraz z Matką Jasnogórską, Królową Polski, polecam wszystkich obecnych oraz całą naszą Ojczyznę u kresu drugiego tysiąclecia i na początku trzeciego.

Niech was błogosławi Bóg Wszechmogący, Ojciec, Syn i Duch Święty.

Przedruk z Kroniki Rzymskiej. Kwiecień - maj - czerwiec 1994, rok XII, nr 99, s. 14.

BUILDING UPON THE PROUD LEGASY OF THE POLISH AMERICAN CONGRESS

Christopher Kerosky
President, Polish American Congress of Northern California

Fifty years ago, certain visionary Polish immigrants and their sons and daughters decided there was need for a strong voice for the Polish community in national and international affairs. That was the genesis of the Polish American Congress (PAC). Twenty five years ago, a local chapter was established here in Northern California.

The Polish American Congress, born of the war years when Poland was occupied, and expanded during the Cold War when Poland was under communist rule, now must find its purpose in the post-Cold War era. Polish American Congress must move into the 21st century with a new vision, or it will soon become irrelevant.

Let us now both celebrate the heritage of the Polish American Congress, and expand its role and significance in the community. PAC should always be the central functioning organization of Polonia, the hub of the wheel, to which all other Polish American organizations belong and support, and from which these organizations derive strength and assistance.

Other Polonia groups should look to PAC not only for political representation, but for information, for assistance, for logistical and even financial support, for artistic and cultural enrichment. PAC should be conducting the often discordant voices of the Polish American community to produce a more harmonious and powerful message in American society.

If any of you agree with my vision, or any part of that vision, I ask that you help me attempt to make it a reality. We, as Polish-Americans, one of the largest and oldest ethnic groups in this country, deserve no less.

THE POLISH AMERICAN CONGRESS

The Polish American Congress (PAC) was formed at a constitutional assembly which began on May 30, 1944 in Buffalo, New York, where more than 2600 delegates representing all Polish American fraternal, civic, educational, business and professional organizations, together with prelates of the Roman Catholic and the Polish National churches, agreed to form a central organization.

The PAC was the first nationally recognized organization to vigorously oppose the unjustified concessions that the Western Allies granted the Soviet Union and communism during and after World

War II and was the organization which led to the US Congressional investigation and exposure of the Soviet brutal Katyn massacre.

As an "umbrella" organization, a federation of over 3000 Polish American organizations and clubs, the PAC is governed by a National Council of Directors, elected by their respective State Divisions or National Organizations and At-large Directors elected by the Executive Committee. PAC State Divisions and Chapters operate in 37 states, promoting educational and cultural programs designed to promote knowledge about history, culture and the recognition of Polish American accomplishments. For over 45 years the PAC fought hard to help the Polish people regain their freedom and gain proper recognition of Polish American issues through lobbying and close contacts with the US Administration. In 1971 the PAC Charitable Foundation (PACCF) was established for the purpose of formally unifying the Polish American community through cultural, educational and humanitarian activities which emphasized preservation of the Polish American heritage.

In 1980, after a special appeal from Solidarity Chairman Lech WaèÉsa and the Polish Episcopate, the Foundation initiated a "Relief for Poland" program. The project's goal was and is to alleviate the critical shortages in Poland of medicine, hospital supplies, medical equipment, food, clothing and other items of basic necessity. To date the program has resulted in the shipment of over $190 million worth of humanitarian aid from individuals, corporations, foundations and pharmaceutical firms. Examples of innovative fund drives were the Solidarity Express Train, and the Solidarity Convoy of 30 truckloads of relief cargo. The PACCF was the first relief organization to respond to the needs of the Polish people in the aftermath of the Chernobyl nuclear disaster with large quantities of powdered milk and infant formula, baby food and juices, drugs, vitamins and medical supplies airlifted to Poland.

A strong and effective lobby effort on the part of the PAC helped to developed and pass the $900 million Support for East European Democracy (SEED) Act for Poland and Hungary, and again the PAC was the instrumental organization that helped pass into law a bill granting some 10,000 Polish refugees, who had fled martial law in Poland, permanent residency status in the United States.

The work of the PAC and its Charitable Foundation continues on a daily basis. Continued success of the PAC depends on the personal involvement of PAC member organizations, Divisions and Chapters, individual members and willing supporters at the grass roots level. This cooperation will foster unity, distinction and growth demonstrating our strength. We ask you to join this noble cause to encourage membership and that we may give the best of ourselves in service to others.

THE POLISH AMERICAN CONGRESS OF NORTHERN CALIFORNIA

by Wojciech Winkler

TIn November 1993, we celebrate the 25th anniversary of the founding of the Polish American Congress in Northern California (PAC). It is worth mentioning that this PAC had existed many years before as a one person chapter of the "California and Arizona Division PAC" in Los Angeles.

PAC as a central organization was created during the conference in 1944 in Buffalo, New York, by more than 2,600 delegates from virtually all Polish American organizations in the United States. Its first president was Charles Rozmarek.

The proceedings of that conference began on May 30, 1944, while the Soviet Army was advancing on Polish land. At this time in the British press, the future division of Germany and Europe was openly discussed: Poland was to be completely left under Soviet occupation. One of four main directives of the conference stated that PAC, as a representative of all Polish organizations in the United States, would help the Polish nation fight for freedom and independence.

In accordance with that directive, PAC was the first large Polish association in the United States which protested against Teheran and Yalta, against a withdrawal of the recognition of the Polish Government in exile in London, and also against the fact that the London Government was not represented at the first session of the United Nations in San Francisco in 1944.

PAC goals have not changed much since its inception: support to the government of the United States in its efforts to preserve peace and fight against communist and Nazi infiltration; coordination of Americans of Polish origin in the United States; protection of the good name of Polish Americans and Poland; help to regain Poland's independence; spreading information about Poland's historic role in the world; propagation of cooperation between American democracy and the people of Poland in civic, ideological, cultural, social and economic life.

Our Northern California Division is one of 37 PAC divisions. It was born in 1968 out of the Millennium Committee, which had existed since 1964, and was the first association to coordinatethe activities of the Polish Americans organizations in Northern California. At that time, 12 member organizations belonged to the Committee. The Board was headed by the undersigned and consisted of 15 persons and 15 regional representatives.

On September 22, 1968, during the General Meeting of the PAC chapter in San Francisco a motion was brought forward that PAC "Northern California Chapter" be changed to "Northern California Division;" the resolution was passed. Stanislaw Sliwinski, the president of the chapter of that time, became the first president of the new Division.

After Stanislaw Sliwinski's secod term expired (1968-70), Jan Marceli Grycz was elected as the president (1970-72), then Witold Sworakowski (1972-74), next Zdzisèaw Zakrzewski (1974-76), again Witold Sworakowski (1976-79) and then again Zdzisèaw Zakrzewski (1979-81).

On December 13,1981, marshal law was declared in Poland. This fact changed the character of the PAC activities, focusing them almost entirely on Polish affairs. Marshal law, which opened a new chapter in the history of our division, happened to occur during the first term of Dr. Jerzy Lerski. After Dr. Lerski's two terms (1981-83), Wojciech Winkler was the next president (1983-84). In 1984 the PAC president Kazimierz Porebski resigned after two months in office, and the first vice president Antoni Zukowski, assumed the office (1984-86). Thereafter, again Dr. Jerzy Lerski presided for two terms (1986-88), then Jozef Jedd (1988-90), and following him Lech Choroszucha (1990-91). Subsequently, Jacek Purat was elected (1991-92), and again Antoni Zukowski (1992-94).

During its 25 years of existence, the PAC Northern California Division's activities have undergone many changes. There are some lasting institutions which were created thanks to the division efforts and which still function: a political committee (initiated during Stanisèaw Sliwinski's term and of which the first chairman was Professor Jerzy Lerski) and a telephone information center which has been

started during Professor Lerski's term; its first director was Jadwiga Glowacka, and since then Helena Kurek has been in charge).

There were also other initiatives that the PAC has supported: the pastoral mission in San Francisco; the Polish Language School (initiated during the winding down of the Millennium Committee and of which the first principal was Tadeusz Butler); a folk dance group (created by the Millennium Committee with its first director Bronisèaw Szykier); the Polish radio "Cultural Hour" (initiated by Jan Grycz, and at its beginning produced by a Special Committee under the direction of Rev. Dr. Andrzej Woznicki. This radio program, discontinued for some time, was resumed during Dr. Lerski's presidency, and since then headed by Ryszard Kolaczkowski); a quarterly magazines "San Francisco Echo" and later "Nasze Wiadomosci" had been started); "Bazar"—at its beginning it created the financial base for the Polish radio (the first "Bazar" was organized during the Millennium Committee period).The multitude of political activities would require a separate summary.

EAST BAY POLISH AMERICAN ASSOCIATION

Gabriel Michta

Po zdławieniu "Solidarności" w Polsce przez ekipę gen. Jaruzelskiego, tysiące prześladowanych Polaków wyemigrowało na Zachód. Wielu z nich trafiło do Północnej Kalifornii. We wschodnie stronie zatoki św. Franciszka, w powiatach Contra Costa i Alameda w latach 1983-84 bardzo "zagęściło" się od młodej Polonii, która zaczęła się organizować tworząc różne grupy i stowarzyszenia.

W oparciu o kościół w Walnut Creek, który był bazą dla młodej i energicznej Polonii, wydawano kilka gazetek, organizowano spotkania rocznicowe, różne imprezy kulturalne, wystawy, pikniki oraz zabawy, z których dochód gromadzono na zakup własnego ośrodka kulturalnego i kaplicy na potrzeby Polinii.

7 czerwca 1986 roku, w sali przykościelnej kościoła św. Anny w Walnut Creek, odbyło się pierwsze zebranie grupy inicjującej założenie Ośrodka Polonijnego. Grupa ta złożona z 18 osób ustanowiła przepisy stowarzyszenia, które później uznane zostały jako statut East Bay Polish American Association. W skład założycieli organizacji wchodzili przedstawiciele: ZNP, redakcji "Wiadomości", Rady Parafialnej, Związku Harcerstwa Polskiego, Szkoły Języka Polskiego, kombatantów oraz wiele indywidualnych osób zaangażowanych w tworzenie Ośrodka Polskiego.

W listopadzie 1988 r. zakupiono za 170 tys. dolarów obiekt w Martinez, w którym obecnie znajduje się kaplica oraz kilka pomieszczeń wykorzystywanych na działalność świecką.

Obecnie przy ośrodku w Martinez działają: biblioteka, filmoteka, teatr "Pro publico bono". Z pomieszczeń ośrodka korzystają także: Szkoła Języka Polskiego, ZHP, SPK i wiele innych organizacji.

Działalność ośrodka jest bardzo różnorodna, a współdziałanie z Kościołem (kaplica pod wezwaniem "Matki Bożej Patronki Emigrantów") i możliwości korzystania z jego bazy zapewniają ośrodkowi żywotność.

THE FRIENDS OF JOHN PAUL II FOUNDATION OF NORTHERN CALIFORNIA

Stefan Kamiński, Ph. D.

The Friends of John Paul II of Northern California, Inc., was established in 1989 at the request of the Administrative Council of the Vatican. It was formed as a Chapter of John Paul II Foundation in Rome created by the Holy Father's Personal Decree in 1981.

The organization serves the Polish American Communities of Sacramento, Martinez, San Francisco, San Jose and the Monterey Peninsula. The main objectives of John Paul II Foundation are religious, pastoral, cultural, and humanitarian assistance to Polish émigrés throughout the world. For this purpose three operative units were created:

– émigrés Center, known as Pope John Paul II Pilgrim Home which provides information and care for pilgrims who journey to Rome.

– the Institute of Christian Culture which provides a forum for meetings, conferences, symposia, and religious studies of the teaching of John Paul II.

– the Documentation Center and Museum which provides necessary means for collecting and maintaining the documentation and archives of John Paul II.

The Friends of John Paul II Foundation of Northern California has been registered as a non-profit corporation in the State of California and the Federal Government (IRS). Membership in the organization is open to all persons, irrespective of nationality or race. At the present time the Chapter has 148 individual members and six organization members. The principal organizer and the first president of the Chapter was Dr. Stefan Kaminski and its first Honorary Chairman was Thaddeus Shubsda, Bishop of Monterey.

Since the establishment of the Chapter, many activities were conducted in support of its program at various locations in Northern California. To commemorate John Paul II Pilgrimage to Monterey in 1987 a commemorative monument in the form of a Bell in bronze was built. In addition to its religious, cultural, and educational programs, the organization conducts fund raising activities and the proceeds are sent to Rome to support the Foundation Program.

All donations are tax deductible and the names of donors are periodically printed in the magazine "Kronika Rzymska."

At present the organization is conducting negotiations with local authorities to name one of the roads which the Holy Father traveled while in Monterey, "John Paul II Boulevard."

POLISH AMERICAN EDUCATIONAL COMMITTEE

Wladyslawa Gryczowa

In 1966 Poland celebrated 1000 years of its Christianity. Joining in the observances of the Millennium, the Poles in San Francisco Bay Area undertook the important task of organizing and establishing a Polish School. On January 20, 1967, a Temporary School Committee was constituted in order to contact parents of perspective students, as well as to find necessary teaching faculty. A questionnaire sent to all members of the Polish societies in the San Francisco Bay Area resulted in 18 families enrolling 40 children in the planned school. The representatives of all of the Polish organizations taking part in the Millennium observances met on April 21, 1967, electing for a term of one year the following officers of the School Committee: president Tadeusz Butler, vice president Irena Mrozewska, secretary Wladyslawa Grycz, treasurer Anna Bogucka and auditors: Anna Brachaczek, Stefan Jankowski and Franciszek Slonina.

The cooperation of parents being of utmost importance, a Parent's Committee was also established on May 5, 1967 with Jan Smelski elected to head the Committee and Jan Phillips and Czeslawa Sawicka as members.

Mrs. Anna Goldwin, Olga Izdebska, Helena Lazowy and Bronislawa Zaroda agreed to conduct the class instruction. Mrs. Krystyna Chciuk accepted the responsibility of directing folk dancing and singing ensemble. In preparation for the opening of the school year the School Committee contacted a Polish publishing company in Great Britain asking for appropriate textbook catalog. In response to the general opinion voiced by parents of the perspective students a monthly tuition amounting to $4.00 for child and $2.00 for each additional child had been requested. This income which in the projected budget totaled $1,220.00 was to cover both the school necessities (e.g. textbooks, supplies, etc.) and the renumeration of the teaching staff.

On Sunday, August 20, 1967, the school under the name Polish American Educational Committee was officially opened in San Francisco, and following a mass at the Nativity Church, the children registered into their respective classes. The school activities were held until January 1968 in the Polish Hall (3040 22nd Street, San Francisco) which had been gratuitously made available to the children by the directors of the Polish Hall. In January of the following year the school moved to Sanchez Elementary School (325 Sanchez, San Francisco) where on every other Saturday from 9:15 A.M. to 12:00 A.M. the Polish children had the opportunity to acquaint themselves with the Polish language and culture. In the second year of the existence of the school the number of students grew to 63 and the following classes were organized:

Class A	11-14 years old
Class I	7-10 years old
Preschool	3-6 years old

... In February 1969 the school was registered with the Secretary of State of California in Sacramento. In the following years the school not only stood its ground, but grew and further expanded. In 1969 a high school class was organized with a special program aimed at encouraging the Polish high school students to meet and discuss their particular problems with their American peers. Fr. Andrzej Woznicki, a professor at the University of San Francisco, who conducted the instructions at the high school level addressed a questionnaire to the parents of the teenagers. ...

The results of the questionnaire pointed out not only the necessity for continuing the educational program for our school children, but also revealed the meaningful concern of the parents about the preservation of the Polish language and cultivation of their traditional values.

In February 1976, a permanent Polish Pastoral Mission with all the canonical obligations and duties of a regular parish was established by archbishop Joseph McGucken for the Poles in the San Francisco archdiocese. Shortly after taking over his new duties, Fr. Wojciech Baryski, S. Ch., the first pastor of the mission approached the School Board suggesting that systematic religious instructions be incorporated in the school curriculum. ...

/.../ Under the dedicated and able leadership of its directors among whom were: Tadeusz Butler, Halina Gorecka, Marian Grohoski, Janina Lewicka, Wladyslaw Szczepanski, Wilhelm Wolny and Czeslaw Zaroda, around 65-80 children yearly learned about Poland and its Culture. The teaching staff, naturally changed as well from year to year. All of the teachers, however, performed their tasks with dedication and generosity, putting their readily accepted obligation above individual aims and personal comfort. They gave up their own free time in order to bring to the children the history and cultural values of the far-away land of their forefathers.

Preservation of one's native language and the true cultural values of one's country of origin do not have as their aim a development of chauvinist or nationalistic feelings, but strive toward an awakening of a consciousness of inherited cultural and historical values of the country of one's forefathers. Every national culture has its own well defined system of values and every nation as a different historical creation is unique and unrepeatable. The history of a country then ought to be understood as a common national experience which ought to be preserved and handed down to next generations. This task however, cannot be accomplished by parents alone. Quite significantly, a majority of the Polish children entering "kindergarten" knew and used the Polish language fluently. It is only in later years that the situation changes. The influence of parents, outwardly at least, seems to weaken. Its place takes a process of evaluation culminating in either acceptance or rejection of the inherited values by the young generation. It is a process very significant and crucial, especially for the young people who, raised in a traditionally specific atmosphere at home, find themselves in an environment often conflicting with the familiar, up to then, way of life.

To all appearances the simplest way and the easiest solution to that problem would seem to be a total rejection of old values with a simultaneous acceptance of the norms and customs prevailing among their new friends. A radically opposite stand would point to a tendency toward total acceptance of all traditions and customs regardless of the new circumstances and different conditions of life. Yet, nether of those two solutions is a desirable one. Rejection of inherited values deprives an individual of his historic roots as a member of a national entity. On the other hand, their total acceptance, if uncritical and unlimited, leads to a ghetto situation.

What is the proper way of educating our children? Since forcing our own convictions upon them would be contrary to the very goals of education as a process leading towards self-assertion and self-assurance, we ought to give them an opportunity to re-think and reevaluate the issues involved. The role of school is here of utmost importance, since by giving those children systematic instructions of the Polish language, history and culture it permits at the same time a free-flowing discussion among students. A discussion in the process of which not only the exchange of views takes place, but through which close ties of friendship and mutual understanding often grow and develop.

It is, of course, impossible to cover the entire span of Poland's history in the short time available for lessons. Once, however, an inquiring interest is aroused and grounded it can easily be followed up in the ensuing years.

The Polish School has indeed a great task. The past years have proven that is has performed its duties very well. We are convinced that its future will be equally fruitful.

Reprinted from the "Migrant Echo; Culture, Ethnicity, Religion", Vol. VII, September-December 1978, No. 3, page 76, San Francisco.

HELP TO POLAND AND THE POLISH COMMUNITIES IN THE FORMER SOVIET UNION

Zdzisław Zakrzewski

As the conditions in Poland deteriorated in the late 1970's, the headquarters of the Polish American Congress in Chicago issued an appeal to all of its Divisions urging them to initiate a rescue operation. Our Northern California Division responded. The then division president, Zdzislaw Zakrzewski formed a committee composed of: Mrs. Kawulka, Mrs. Gorecka, Mrs. Wieteska and Mr. Zagorewicz, Mr. Zakrzewski and Mr. Zonn to study the problem and suggest a solution. The committee recommended the creation of a separate, charitable corporation, which would become a not-for-profit arm of the PAC specializing in all relief activities.

In 1979 such corporation was duly registered and obtained a license from the California Secretary of State under the name Help to Families of Human Right Defenders in Poland, with the members of the committee turned into corporation directors and Z. Zakrzewski elected president. This somewhat awkward name was conceived in order to allow us to solicit support from Americans of other than Polish backgrounds, by making clear that help is not meant for communist rulers of Poland.

With substantial help from Professor George Lenczowski of the UC Berkeley, an Honorary Committee was formed from prominent business leaders and scholars, headed by the Archbishop of San Francisco John Quinn. Early in 1981, in view of the stunning success of "Solidarity" the name was formally changed to "Help to Poland."

Between the inception and 1986 "Help" collected and sent to Poland approximately $50,000 in cash together with medical supplies and clothing (e.g. 5,000 pair of new shoes), not counting about 10 tons of used garments collected locally.

As the conditions in Poland stabilized and the interest of Americans switched to other subjects, the activities of "Help" have turned into a trickle of steady mailing of used clothing packages. The organization's reins were transferred in 1987 to Mrs. Jana Romiszewska as president with Mr. Andrzej Kaszuba and Marek Piekarski as directors. The new president made sure that twice a year at least some packages were sent through the Zonn Agency at a discounted rate or free of charge to the most needy families in Poland.

Unfortunately all sources of funds were finally exhausted by 1992 and it was decided that the organization needed a new focus. With the demise of the Soviet Union there appeared another mass of disenfranchised population: the Polish people who survived the Soviet oppression and became minorities in the new states that were born from the ashes of the "evil empire."

Some of these Polish minorities live on territiries which were part of Poland until the Yalta agreement of 1945. This act ceded eastern parts of the Polish state to the Soviet Union, thus turning into a ratification by the American and British allies, of the Ribbentrop-Molotov pact signed in August 1939 that barbarously partitioned the territory of a sovereign country. Others are the descendants of millions of Poles dispersed throughout the expanses of Asian Russia on Moscow's orders. All live in dire conditions without much hope for a change in the foreseeable future.

The new local authorities, confronted with intractable difficulties of social, economic and political nature, are not eager to take care of the unwanted minorities, often regarded with suspicion and barely tolerated in view of the democratic requirements. The Polish government cannot do much either; besides the internal problems and meager resources, it is reluctant to show support for its countrymen in the mistaken belief that this might be interpreted as an introduction to future territorial claims.

It is therefore up to the world's Polonia to help those Poles in rebuilding their infrastructure of schools, churches, libraries and organizations which form the foundation for any vibrant and self-sustaining community; otherwise they might not be able to withstand the pressure of the raw nationalism that is so apparent in most of these newly formed countries.

Confronted with this new reality the volunteers running "Help" decided to accept this challenge. After a major reorganization Zdzislaw Zakrzewski became President; Krystyna Chciuk, vice president; Jana Romiszewska, secretary and Zofia Zakrzewski, treasurer, while Anna Kieturakis and Frank Jasinski became new directors. Also the name was changed by the addition of: "and Polish Communities in the former Soviet Union." An important policy goal was established: funds will go mostly toward financing youth activities, e.g. schools and scouting movement, summer camps in Poland, etc.

The initial collection brought so far over $3,000 of which: $600.00 has been dedicated to finance a month long scout camp in Poland for the children from Drohobycz area (Ukraine); $500.00 was appropriated to the scouts in Lithuania, c/o Rev. Dariusz Stanek who organized 48 Polish troops; $800.00 for 3 computers and a printer for a Polish school in Riga (Latvia), the equipment has been purchased with the help of Mr. Zonn, who also will deliver it to Riga free of charge. 15 boxes of used clothing and 10 of books, 7 bicycles, toys and some furniture (donated by Mrs. Baranska for a library,

etc.) were sent in a container to Lwow (Ukraine) free of charge, courtesy of Mr. Jacek Purat of the Green Library in Berkeley and 30 boxes of used clothing were sent to Riga (Latvia) free of charge, courtesy of Jules Zonn Agency.

We also try to engage other individuals and organizations in this work by supplying appropriate information: the local veterans' group was given addresses of some Polish veterans living in utter poverty in Grodno (Belarus), perhaps they will consider helping their less fortunate comrades; the Saint Stanislaus Society in San Francisco was given information on several parishes in Ukraine and Belarus which recently were given back completely devastated and empty churches, hoping the society will be interested in helping to rebuild and re-supply them.

There is a lot of needs. Please, help in this worthy cause.

POLAM FEDERAL CREDIT UNION

Zofia Zakrzewska

Polam was introduced by the Polish American Congress, Northern California Division, as a way to strengthen local community by providing members with inexpensive, member-oriented financial services. In September 1973 the President of the Division at this time, Zdzislaw Zakrzewski, called a special meeting of the heads of the 22 Congress-affiliated local organizations, which have accepted the proposal to create a Credit Union for our community and promised to help with advertising the idea and transfering to the union the organizational funds.

This allowed the PAC Executive Board to make a decision to sponsor such a union and on Nov. 30, 1973, a first meeting of promoters resulted in formal creation of the Polam FCU pending the approval and chartering by the National Credit Administration, the credit unions' federal supervising agency. The founding fathers of Polam were: Clifford and Michelle Carmody, George Janiszewski, Jan Michalski, Stan Pieczynski, Alexander Sawinko, Jozef Sikora, John Smelski and Zdzislaw and Zofia Zakrzewski. The late Bruno Shatyn was present and it was his idea to name the union "Polam" (short for Polish-American); although he participated fully in this meeting, he is not listed as a first Board member, as he offered his services to certify the signatures of the articles as a notary public. In February 1974 the Charter No. 21502 arrived thus making Polam a part of the American Credit Union family.

By the end of the 1974 Polam had $52,340 in assets and paid a first, 7%, dividend on savings. Two years later assets reached over $0.5 million allowing Polam to rent its first office in San Mateo; up to that time the operation was run from the Polish Hall in San Francisco and from the President's home. Today, Polam owns two office buildings, one in Redwood City and one in San Francisco, and keeps another branch in the building of the Polish American Social Club of Sacramento located in Roseville.

The rest is a history which can be briefly illustrated by looking at financial growth milestones, expansion of services and contributions to the welfare of the Polish community in Northern California. The financial growth is best viewed through increase in total assets; from it first million in 1977, to $12 million in 1992, with total membership close to 2,000. In March 1993 Polam absorbed the

Russian American Credit Union of San Francisco in a merger, which increased it assets to over $15 million and raised its membership to over 4,000. Growth in assets was accompanied by the steady expansion of service; Polam has been adding new kinds of loans until now it can match almost any bank within the legal restrictions imposed on all credit unions.

Its members can choose between passbook saving, IRA's and CD's, all paying dividends significantly above industry average and offering security of a federal guarantee within legal limits. Further, Polam offers outstanding checking accounts with no maintenance fees of any type, no minimum balance requirements and no restrictions on the number of checks or transactions, and in spite of that certain minimum balances earn a daily interest. To enhance accessibility to funds Polam offers 3 convenient office locations, as well as VISA and ATM cards; the latter is good world-wide at all machines with STAR, PLUS or EXPLORE logo and at no cost to the user.

However, we are most proud of the actual help offered new immigrants who came in droves as political refugees in the late 1970's and 1980's. Most of them would have had a much harder start in America if it was not for Polam's readiness to extend credit in defiance of the established banking requirements.

As it turned out, the Credit Union was not hurt by giving loans to newcomers without employment and credit history and the "Polish Image" was considerably enhanced by the record of minuscule delinquency and loss rates, several orders of magnitude below the industry averages.

There is only one wishful thought for the conclusion: If all of those assisted by Polam during the first difficult period of being transplanted in the new land, remained loyal to their own financial institution, Polam would be now at least double its present size with the corresponding increase in capacity to support the growth of our community and its effectiveness in promoting various Polish causes. Polam has for years contributed to the Polish language schools, folk dance groups, sport clubs, etc.

In March 1993 Polam was chosen to rescue the ailing Russian American Credit Union with about 2 thousand members and $3 million in assets. This development has opened a new path for Polam's future expansion much needed in view of severely restricted immigration from Poland.

The choosing of Polam by NCUA as the partner to this merger is actually a display of trust in our ability and strength to handle a shock of the merger; on the other hand it is a good illustration of the American principle of cooperation among different cultural groups. Finally this merger is in the spirit of the best Polish historical traditions: the will and capacity to build a commonwealth a community from various ethnic entities in one organization for the common good.

Polam's current Board of Directors: Matthew Wrona, president; Zdzislaw Zakrzewski, executive vice president (past president); Peter Wrona, vice president; Dr. Marek Konopnicki, secretary (past president); Zofia Zakrzewski, treasurer and manager; Eugene Kirueshkin, director; George Sokoloff, director; Andrzej Wolny, director (past president) and Alojzy Wolny, director.

THE W. PONIECKI CHARITABLE FOUNDATION

Czesław Grycz

The Wladyslaw Poniecki Charitable Foundation (I.D. #94-3139354) is a non-profit California public benefit corporation, qualified under Sections 501(c)(3) of the Internal Revenue Code of 1986, as amended. Contributions are tax deductible to the full extend of the law. The Foundation's Board of Directors is composed of members of the academic, business, and private sectors, who oversee its activities, solicit and receive contributions of funds or in-kind services, and conduct the business of the foundation.

The Foundation publishes scholarly and educational books of proven merit, which have been judged to be useful for individuals and organizations in Central and Eastern Europe presently undergoing the difficult transition from a command-driven to a more participatory free-market economy. An editorial staff evaluates proposed titles, licenses foreign- language rights with American and British publishers as required, undertakes translations of selected titles, and sees to their manufacture, distribution and publication in the countries of destination. The principal discipline areas are business, education, management, entrepreneurialism, medicine, and environment. Arrangements presently exist for publication in Poland and Bulgaria, and are under active consideration for other emerging democracies.

Publications

Over fifty titles have been licensed for publication by the Foundation. The translation of individual titles is supervised by native-speaking professional editors, who not only guarantee accuracy but also provide consistency and idiomatic felicity in the native languages of the countries in which the books are published.

POLISH AMERICAN CLUB OF GREATER SACRAMENTO

The Club was formed on April 18, 1959 for the purpose of uniting Polish people, people of Polish descent, and people interested in Polish traditions and culture.

In order to accomplish these goals, we conduct festivals, concerts featuring Polish artists, various other ethnic activities, and sponsor the Rozanie dance group. We participate in the Sacramento Camelia Festival Parade and Exhibits in order to keep our Polish Community in the public eye. Our Club gives a scholarship to a deserving young college student, who in addition to a Maid Of Poland and the elected officers, represents us at various area activities.

At the present time our membership stands at over 200. This year's officers are: president Tad S. Krezman; Jr., vice presidents Lester Gniatczynski and Sally Narusevicz; financial secretary Rudy Friedberg; treasurer Pauline Krezman; secretary Olga Sudia, sergeant at arms John Ondricka; trustees Jenny Loomis, Veronica Russo and Don Pajd; and directors Gerald Adams, Ed Golab, Lucille Turlis, Ed Urbanski and Bill Reitdorf.

POLISH LEGION OF AMERICAN VETERANS, GENERAL CASIMIR PULASI, POST 194

by John F. Simcoe
Post Adjutant

The Polish Legion of American Veterans was organized in 1931 in Cleveland, Ohio. It is chartered by Congress. Membership is open to veterans who served in the Armed Forces of the United States after May 9,1916, or in the Armed Forces of our Allies between April 6, 1917 and May 7,1975, or to career members of the Armed Forces of the United States if they have completed one full tour of duty.

The name, "Polish Legion," was chosen because during the Revolutionary War, General Casimir Pulaski's Cavalry was known as "Pulaski's Legion," or "Polish Legion," and during the Civil War, General Wladimir Krzyzanowski's regiment (59th New York Infantry) was called the "Polish Legion."

In Sacramento, Post 194 was the first Post to be chartered by the National Department in the State of California. The Post is named after General Casimir Pulaski, a Polish Count who served on George Washington's staff during the American Revolution. He organized, trained and, in great part, financed the first American Cavalry Brigade. While leading his Cavalry at the battle of Savannah, Georgia, General Pulaski was mortally wounded. He is buried at Savannah, a monument was erected in his honor next to his grave site.

POLISH CLUB OF SAN FRANCISCO

Andrzej M. Salski

2 sierpnia 1925 roku, w czasie wspólnego zebrania zarządów Towarzystwa Polskiego w Kalifornii istniejącego od roku 1863 oraz Towarzystwa Literacko-Dramatycznego założonego w 1925 roku, zaproponowano ustanowienie przez obie organizacje niezależnych komitetów ds. Domu Polskiego, które zajmą się zbieraniem funduszy na nabycie budynku odpowiedniego dla obu organizacji. Wkrótce, przy Towarzystwie św. Stanisława istniejącym od 1889 roku, powstał jeszcze jeden komitet, i wszystkie trzy organizacje zajęły się gromadzeniem potrzebnych środków finansowych.

Szybko dostrzeżono jednak potrzebę ścisłego współdziałania i już w październiku zdecydowano, że członkowie każdego z komitetów wybiorą pięć osób do nowego, tym razem wspólnego komitetu, który wybierze swój zarząd oraz będzie miał własne konto bankowe. W międzyczasie ciągle intensywne propagowano ideę posiadania przez Polonię mieszkającą w rejonie San Francisco własnego budynku, potrzebnego do rozwoju życia organizacyjnegio, kulturalnego i towarzyskiego. Argumentowano, że posiadanie własnego budynku służyłoby propagowaniu polskiej kultury w Kalifornii, byłoby widocznym dowodem jedności polonijnych organizacji oraz ograniczyłoby wydatki na samodzielne wynajmowanie lokali przez każdą z organizacji polonijnych.

Zbiórka pieniędzy postępowała bardzo szybko. Już na początku następnego roku zgromadzone środki okazały się wystarczające i 29 marca 1926 roku wszystkie trzy komitety zaaprobowały nabycie budynku kościoła przy 3040 Twenty Second Street w Mission Districct w San Francisco. W czasie wspólnego posiedzenia dotyczącego spraw zarządzania przyszłym wspólnym majątkiem zdecydowano, że Towarzystwo Polskie oraz Towarzystwo św. Stanisława, które zgromadziły po 3,000 dolarów, będą miały po sześciu dyrektorów w zarządzie. Natomiast Towarzystwo Literacko-Dramatyczne, które nie mogło finansować zakupu, będzie miało trzech dyrektorów ze względu na to, że reprezentuje bardzo wielu Polaków.

Umowę kupna-sprzedaży podpisano 19 kwietnia 1926 roku. Zgodnie z umową wartość budynku wynosiła pięć tysięcy dolarów, co było w tym czasie zawrotną kwotą. Warto jeszcze wspomnieć o lokalizacji budynku, która w tamtym okresie była bardzo dobra. Budynek położony był bowiem w dobrej dzielnicy, a w tym właśnie rejonie mieszkało wówczas wielu Polaków i Amerykanów polskiego pochodzenia. Wkrótce po zakupie przystąpiono do remontu budynku, w którym już 1 października tego roku mogło odbyć się pierwsze zebranie Towarzystwa Polskiego. Zgodnie z podjętymi wcześniej decyzjami za każde zebranie właściciele płacili zarządowi Domu Polskiego... po pięć dolarów, natomiast wszyscy członkowie każdej organizacji mieli prawo do bezpłatnego korzystania z biblioteki Towarzystwa Polskiego w Kalifornii, którą przeprowadzono do pomieszczenia na parterze budynku.

W latach dwudziestych Dom Polski znajdował się w dobrej dzielnicy San Francisco. Jednak od tamtego okresu wiele się zmieniło, nieomal wszyscy Polacy wyprowadzili się do innych dzielnich lub poza miasto. Teraz Dom Polski stoi niemal w samym centrum dzielnicy zamieszkałej przez przybyszów z Meksyku lub krajów Ameryki Południowej. Widać to wyraźnie w czasie dojazdu samochodem do tej dzielnicy, ponieważ wszędzie dookoła walają się sterty śmieci. Bez samochodu trudno jest się tam jednak dostać, zwłaszcza z drugiej strony czy bardziej odległych okolic Zatoki św. Franciszka. A po zapadnięciu zmroku mogłoby to być raczej niebezpieczne, a niektóre z organizowanych w Domu Polskim imprez często trwają dość długo.

Mimo, że niedawno dokonano remontu i wnętrze budynku wygląda znacznie lepiej, to jednak konieczne są dalsze nakłady finansowe na jego modernizację. Utrzymanie domu staje się coraz kosztowniejsze a dzielnica, w której się on znajduje nie rokuje większych nadziei na możliwość uzyskiwania dochodów z jego wynajmowania. Dlatego powstał projekt nabycia nowego budynku w innym bezpieczniejszym regionie Zatoki, do którego byłby łatwiejszy dojazd. Nowy budynek mógłby być bardziej przestronny i funkcjonalny, a tym samym mógłby wzbudzić większe zainteresowanie uczestnictwem Polonii w imprezach organizowanych w Domu Polskim. Na razie są to jednak dopiero wstępne przymiarki.

Stara Polonia pragnie stworzyć warunki do współpracy i możliwości korzystania ze wspólnej własności wszystkim organizacjom i wszystkim zainteresowanym. Choć w Domu Polskim od wielu lat nie ma już biblioteki, to jednak ciągle dobrze służy on wielu organizacjom. Wiele jednak zależy także od stanowiska jakie zajmie stosunkowo liczna emigracja z ostatnich kilkunastu lat. Na razie posiadanie wspólnego dla wszystkich organizacji budynku nie wzbudza większego zainteresowania. Członkowie zarządów niektórych organizacji mówią, że oni już mają coś swojego, na swoim miejscu, i nie jest im potrzebny żaden wspólny wysiłek i nowy wydatek.

A więc znowu niech każdy sobie rzepkę skrobie...

POLISH SOCIETY OF CALIFORNIA, LODGE 7 OF P.N.A.

John Smelski

The Polish Society of California has been formed in 1863, and affiliated with nationwide recognized the Polish National Alliance (Związek Narodowy Polski) in 1880.

The Polish Society of California is one of the first social organizations created in San Francisco. As one of the pioneer groups in the development of California, it took up the challenge of development; and its members, through the one-hundred thirty years of its existence, contributed to the intellectual, political, economic, humanitarian and cultural development of our great State of California.

Uppermost in the minds of the first Polish settlers who came to California, as well as of those who followed, was the liberation of Poland. They organized the Polish Society of California, always ready to help morally and materially their oppressed homeland. Keeping this in mind, these seekers of human liberty started a new life in a free land, building a better tomorrow for themselves and their fellow men through the generations, in passing on the love of liberty and freedom.

The Polish Society of California subsequently became a part of a powerful national group with thousands of members. The Polish National Alliance with headquarters in Chicago, continues in this tradition and helps Poland and Polonia, following in the footsteps of its founding fathers. Today, over one-hundred thirty years since the members of our Society settled in California, the Society is known as a guardian of these high ideals and personal freedoms. Thus, we can keep faith that men are born to be free.

I am sure we can continue to cultivate the pioneering spirit of our forefathers in striving toward new development and the not yet conquered fields of human endeavors. The future growth of California and of many Polish-American organizations is strictly tied to the continuing activity and well-being of the Polish Society of California.

POLISH NATIONAL ALLIANCE

The Polish National Alliance was founded February 14, 1881, at Philadelphia, Pennsylvania. Today, it has 1,400 Lodges and approximately 400,000 members, with its home office in Chicago, Illinois. It is the largest ethnic fraternal organization in North America and ranks 11th among all fraternal benefit societies.

As an ethnic benefit organization, it provides insurance, investment annuities, and IRAs to its members. Its plans are competitive with those offered by commercial insurance companies. The Polish National Alliance (or PNA) is licensed in 36 states, has $516,000,000 insurance in force, and assets in excess of $205,000,000.

Funds are generated from the sale of insurance to finance activities of the PNA, and to grant subsidies for its Lodges to cover some of the costs of their activities. Over $2,000,000 is expended annually for various activities, such as: (a) aid to Poland and support of Solidarity, support for the Polish-American Congress; (b) charities, civic and patriotic events, assistance to aged, orphan benefit programs; (c) Polish language courses, scholarships, folk dancing and choral groups, sports and youth activities, tournaments and contests; (d) publishing two newspapers (the Dziennik Zwiazkowy and Zgoda), and the purchase of a radio station.

POLISH SATURDAY SCHOOL IN SAN JOSE

This year, Polish Saturday School in San Jose, entered its 8th year of activity. The school was founded in 1986 by Mrs. Miroslawa Bernarczyk, who was inspired by the help and support of the Polish Women's Club. In 1991 Alicja Sulczynska took over the role of director. The school staff consists of Wojciech Skrzypiec, assistant director; Wlodzimierz Mackowiak, treasurer and Mr. and Mrs. Kubalski who keeps the school's chronicles. The teachers are: Teresa Chomicz, Anna Glinka, Alicja Lukaszczyk, Alina Kujawska, Renata Poprawa, and Slawomir Lewandowski. Most of the teachers have degrees in the education field and have taught for many years. All of them show great enthusiasm in working for the school.

Through the years the school has moved four times. In 1991 American school St. Cyprian in Sunnyvale made its classrooms, field and gym accessible, and these have become a permanent locale for the Polish school. The children are divided into six groups. The youngest group consists of students from three to five years. The oldest pupil is 16 years old. Students are taught the Polish language, history and geography. They learn about Polish culture, tradition and most prominent figures in the nation's history. Religion classes are taught after school. Then there is time for scout meetings. The Polish scouts were founded last year, and have met with great enthusiasm from children and parents alike.

During a school year, the staff, with help from parents, organize a few big events. Traditionally among them are: "Andrzejki" ball, carnival ball for children, and a picnic. Children recite poems and put on shows during important holidays, such as Christmas plays put on during the traditional Polish Christmas supper organized by the Parish of St. Brother Albert.

The of the the school believes the students are proud of their rich heritage, and wants to nurture the love of their parents' mother country.

POLISH VETERANS OF WORLD WAR II POST No. 49, SAN FRANCISCO

Bronisław Szykier Shickier

One of the ideological presuppositions of the Polish Veterans of the Second World War is that the Polish Veterans Association is a union of soldiers which by their own free will remained in exile, faithful to God and to the traditions of our ancestors, and to the ideals of the struggle for a whole, sovereign and democratic Poland.

The specific aims of the Association are to unite comrades of all services and units for the purpose of mutual aid and friendship, the cultivation of national and military traditions, to support and care for the Polish youth, and render assistance to Poland.

Our Post was established on November 14, 1971, by six people: Sgt. of the Home Army Krystyna Chciuk, Capt. Dr. Jerzy Lerski, Capt. Zbigniew Litynski, Lt. Col. Stanislaw Sliwinski (who became the first commander of the Post), Lt. Col. Bronislaw Szykier and Sgt. Halina Szykier. The following year, under the chairmanship of Lt. Col. Antoni Witkowski, the Post was incorporated in the State of California (No. 668080) and was granted non-profit status by the IRS (EIN 23-7183589).

In the successive yearly terms the Post commanders were: K. Porebski (6 terms), I. Mroćewska (1 term), Z. Zins (1 term), C. Zawilski (4 terms), R. Jacak (1/3 of a term), J.Z. XiĚćopolski (1 and 2/3 of a term), F. Topor (1 term) and B. Szykier (6 terms).

From the very beginning we had to strive to obtain rights of veterans similar to those of the American veterans. And we succeeded. On July 11, 1976 the US 94th Congress passed H.R. 71, an act which become the basis for Veterans Regulations M-1, Part 1, Chapt. 24 and Public Laws 99-272 & 101-508 (Jan. 1992). As a result we now have the same medical privileges as the American veterans have.

The Polish veterans have become leaders in almost all Polonian organizations. We have celebrated national anniversaries. We have given assistance to Polish youth organizations. We supported the Polish National Relief Fund (Skarb Narodowy). The Polish National Council in Exile (Rada Panstwowa) consisted mainly of veterans. We have sent substantial medical help to Poland. Our membership has increased from the initial six charter members to over a hundred in 1992. The members of the Post come from all branches of service and military organizations: Army, Air Force, Navy, Home Army (AK), Polish Military Organization (POW) and supporting volunteers.

We have paid our last respects to the 41 members who passed away.

Many of us have been decorated: six with the Order of Virtuti Militari, two with the Cross of Independence, six with the Order of Polonia Restituta, 34 with the Cross of Valor, four with Wound Stars (purple Hearts); the Cross of Merit has been awarded to 15 (Gold), to 25 (Silver) and to three (Bronze). A British award was given to one, French awards to six, and Italian to one.

We attend all Polish and Allied ceremonies and anniversaries wherever needed and when invited.

POLISH WOMEN ASSIOCIATION

Klub Kobiet Polskich na terenie zatoki San Francisco został założony 18 maja 1975 roku przez Werę Kawulka. Celem Klubu jest szerzenie kultury polskiej oraz utrzymywanie tradycji polskich przez: organizowanie wieczorków przy mikrofonie, sprowadzanie artystów z Polski oraz urządzanie różnych imprez kulturalnych.

Klub wspiera polskie organizacje jak: polska szkoła, harcerstwo, parafia, radio, Friends of John Paul II Foundation i inne.

Wspieraliśmy nowoprzybyłą emigrację z Polski. Braliśmy udział w Bazarze organizowanym przez Kongres, jak również w wielu innych imprezach oraz wystawach polonijnych.

POLISH-AMERICAN SOCCER CLUB POLONEZ

Krzysztof Sułek

1 października 1982 roku do rozgrywek jednej z lig piłkarskich Północnej Kalifornii – Mayflower Soccer League – zgłoszony został nowy klub, Polish-American Soccer Club POLONEZ z San Francisco. W jakich okolicznościach powstała kolejna polonijna organizacja, tym razem sportowa, nad Zatoką św. Franciszka na zachodnim wybrzeżu Stanów Zjednoczonych?

Sławomir Wymiarkiewicz, wówczas manager zespołu a później prezes klubu, tak ocenia te warunki:

– W poprzednich latach kilku Polaków mieszkających i pracujących w rejonie San Francisco, którzy grali w piłkę nożną przed wyjazdem do USA, grało tutaj w drużynach innych narodowości. Polacy nie tworzyli zespołu w odróżnieniu np. od Meksykanów, Greków czy Szkotów, bo mieli za mało grających. Dodatkową szansą powstania organizacji było ogłoszenie w kraju stanu wojennego w grudniu 1981 r. W następnych miesiącach przyjechało do Stanów Zjednoczonych AP sporo rodaków.

Nowa fala emigracyjna oprócz pracy musiała tu coś robić. W wolnym czasie wielu wzięło się za grę w piłkę. W naszym pierwszym zespole znaleźli się i tacy, którzy w Polsce z zawodowym futbolem nie mieli nic wspólnego.

Nestor i jeden z założycieli Poloneza, 67-letni obecnie Kazimierz Kołsut, sędziujący jeszcze w 1992 roku mecze w hali, tak wspomina zebranie założycielskie:

– Należałem do drużyny Beach Chalet i byłem bramkarzem. W 1978 roku przyjechał z Teksasu Sławek Wymiarkiewicz i graliśmy w niej obaj. Kiedy w zespole było więcej Polaków – dziewięciu, a tylko kilku z innych narodowości, Sławek rzucił myśl, byśmy stworzyli klub i nazwali go "Polonez". We wrześniu 1982 roku w budynku plażowym, gdzie przebierali się zawodnicy na mecze rozgrywane w Golden Gate Park, spotkaliśmy się w czterech: Wojtek Wilewski, Seweryn Pytlak, Sławek i ja...

Zachował się regulamin wstępny zespołu POLONEZ z października 1982 roku:

"Zarząd klubu stanowią: Kazimierz Kołsut, trener; Zbigniew Pala, asystent trenera; Sławomir Wymiarkiewicz, kierownik oraz Wojciech Wilewski, skarbnik. /.../

Prócz wymienionych członków zarządu i Seweryna Pytlaka, kapitana zespołu, historię klubu otwierają: Jan Sitarz (bramkarz), Andrzej Magierowski, Stanisław Szlachta, Andrzej Staszak, Zygmunt Borowy, Ryszard Jakubek, Adam Filipczyk, Eugeniusz Klotz, Piotr Łódzkiewicz, Andrzej Karczewski, Mirosław Miś, Marek Różycki, Ryszard Krawczyk oraz syn Wojciecha Wilewskiego, Piotr.

Ponieważ założyciele określili w regulaminie, że w drużynie mogą grać przedstawiciele innych narodowości, w pierwszym sezonie barw Poloneza bronili jeszcze: Joe Kaplan, Robert Wilson - Anglik rodem z Argentyny, oraz Irlandczyk Larry McIntyre. Kaplan, urodzony w łódzkim gecie, został później nawet kapitanem zespołu. W niektórych meczach brali udział John Colejenko - Rosjanin urodzony w... Chinach i Brazylijczyk Joe Fries. /.../

Pewien etap w historii Poloneza zakończył się w czasie jednego z sezonów halowych. Otóż latem 1988 roku entuzjaści piłki nożnej w San Jose utworzyli drużynę nazywając ją "Polonia". Grała ona przez dwa sezony w Second Division Peninsula Soccer League. W sezonie 1989-90 klub wygrał II ligę przez Rangers Santa Clara. Oba zespoły awansowały do Second Division. Tymczasem amerykańsko-węgierski zespół rozpadł się, a w Polonii doszło do nieporozumień pomiędzy jednym z jej twórców a kolegami. W ich wyniku ośmiu czołowych zawodników przeszło do Rangersów, ratując tym ten klubik przed likwidacją. W sezonie 1990-91 osłabiona Polonia zajęła przedostatnie miejsce, a po rozgrywkach przestała istnieć. /.../

W 1991 roku zaczęto rozmowy w sprawie przejścia do Poloneza byłych graczy z Polonii i we wrześniu tego roku zespół zagrać w nowym składzie. Trzon zespołu prowadzonego przez Olka Chomicza stanowili byli piłkarze z Rangers.

W 1992 roku kilku piłkarzy odłączyło się od zespołu. Zgłosili oni do rozgrywek w lidze Peninsula nową drużynę o nazwie Polonia Bay. Obie drużyny uzgodniły jednak, że będą sobie pomagać i gracze, którzy zdołają pogodzić występy w lidze Mayflower w soboty oraz w Peninsula w niedzielę, będą mogli grać w obu zespołach.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

Andrzej M. Salski

Pierwsze kroki organizacyjne zmierzające do utworzenia zastępów harcerskich w San Francisco i rejonie Zatoki świętego Fransiszka rozpoczęto w lutym 1973 roku. Grupa miejscowych działaczy, m.in. Krystyna Chciuk i Adam Pietras oraz nieżyjący już dh. hm. Tadeusz Butler i dh. hm. Halina Yu, widzieli konieczność kontynuowania pracy z młodzieżą, wpijania jej ideałów skautingu oraz zachowania kultury i języka polskiego. Powstanie ośrodka harcerskiego było możliwe dzięki istnieniu Szkoły Języka Polskiego założonej w 1967 roku, w której skupione były dzieci i młodzież polskiego pochodzenia.

Po apelu wygłoszonym w lutym 1973 roku, w programie radiowym Kongresu Polonii Amerykańskiej w Płn. Kalifornii, odbyło się spotkanie Tymczasowego Komitetu Organizacyjnego. Na początku, do drużyny zgłosiło się tylko 6 dziewcząt i 5 chłopców. Jednak organizatorzy nie zrazili się małą liczbą dzieci i zaczęli prowadzić pierwsze zbiórki harcerzy po zajęciach w szkole. Zastęp harcerek przyjął nazwę "Słoneczniki", a harcerzy "Orły". Wkrótce liczba harcerek wzrasta do 14, a harcerzy do 12. Całością prac obu grup kieruje w tym okresie dh. T. Butler. W pierwszym roku istnienia harcerze i harcerki, jeszcze bez mundurów, z entuzjazmem biorą udział w wycieczkach i biwakach, organizują także pierwszy "Dzień Harcerstwa" w Domu Polskim oraz pogłębiają harcerską wiedzę. Po roku pracy w życiu harcerzy nastąpił niezapomniany moment – złożenie przyrzeczenia harcerskiego przez 5 chłopców i 8 dziewczynek.

Od tego pamiętnego dnia minęło już wiele lat, a przez szeregi harcerzy przewinęła się znaczna liczba dzieci i młodzieży. Harcerze uczestniczyli w wielu obozach, biwakach czy wycieczkach. Wzięli także udział w wielu zlotach, m.in.: Zlot 25-lecia pracy harcerskiej w USA w Moraine Park w Pensylwanii – 1974 rok, Kaszuby – Kanada w1976 roku, Comblain La Tour w Belgii — 1982 rok, Zlot 75-lecia w Lake of Isles w Conneticut – 1985 rok, Rising Sun w Maryland – 1988 rok. Odbyli także w 1990 roku, pieszą wędrówkę po Polsce połączoną z obozem. W czasie tych zlotów spotykali harcerską młodzież pochodzenia polskiego ze wszystkich kontynentów oraz zawarli wiele nowych przyjaźni.

Obecnie, Ośrodek Harcerski jest znacznie większy i składa się z: drużyny żeńskiej "Warta" liczącej 20 harcerek, drużynowa przew. Benita Michta, przyboczna przew. Teresa Butler-Doran i drużyny męskiej z 12 harcerzami, drużynowy dz. harc. Ryszard Urbaniak oraz gromad zuchowych: 20 dziewczynek "Wiślane kamyczki", drużynowy przew. Grażyna Kuczyńska i 14 chłopców "Wilczki", drużynowy przew. Artur Wilczkowiak i 8 skrzatów, dz. harc. Małgorzata Kuś. Ponadto powstały gromady zuchowe w San Jose: dziewcząt – 18 zuchów "Biedronki" i 15 skrzatów "Muchomorki", drużynowa phm. siostra Agnes oraz chłopców – 10 zuchów, drużynowy Zbigniew Pisański. Gromady te znajdują się pod opieką Polskiej Misji Pastoralnej p.w. św. Brata Alberta Chmielowskiego oraz sobotniej Szkoły Języka Polskiego w San Jose.

Polskie drużyny harcerskie są jednym z bardzo wielu przejawów aktywności Polonii amerykańskiej w rejonie San Francisco, która posiada znaczną ilość organizacji zajmujących się rozmaitymi sprawami interesującymi ich członków.

THE POLISH ARTS AND CULTURE FOUNDATION

Wanda Tomczykowska

This organization was founded in 1966 to celebrate Poland's Millennium of Christianity by sharing with other Americans the wealth of the Polish national heritage. In its 27 years of existence The Polish Arts and Culture Foundation (PACF) has organized numerous art exhibits and sponsored cultural events, often in cooperation with universities and museums throughout Northern California. World-renowned Polish artists, composers and scholars are, or have been, Honorary Members of the Foundation.

PACF research library is at the disposal of schools, universities, individual researchers and scholars. In addition, the Foundation publishes a monthly 32-page Forum for its members and subscribers. Other publications include: Polish Contributions to the United States of America: A Guide to Polonica in the San Francisco Bay Area; and another one ...to Washington, DC; The Silent Heroes;:Polish Contributions to Northern California,;The History of the Black Madonna of Czestochowa; Polish Christmas and Easter Tradition; Amber is Arrested Sun and The Art of Polish Posters. All are written by Mrs. Wanda Tomczykowska, co-founder and President of the Foundation, who also broadcasted 85 hours on the History of Polish Music on KPFA-FM in Berkeley.

Through the efforts of the Foundation a Joseph Conrad Park, and Lech Walesa Street and a Lady of Czestochowa Chapel at St. Mary's Cathedral were established in San Francisco. Three-day "Polish Heritage Seminars" are offered, and the 42nd Convention of the American Council for Polish Culture was hosted at the Fairmont Hotel in 1990. At the same hotel, annual Polonaise Balls are presented in celebration of Poland's Independence, which was regained (due to the efforts of Maestro Ignacy Jan Paderewski and the US president Woodrow Wilson) on November 11, 1918, after 123 years of partitions. The Balls are the Foundation's major fund-raisers, as its operations are supported entirely by individual and corporate donations, and members of the "100 Club" established to provide the PACF with a guaranteed base of annual support.

The Foundation is a non-profit and nonsectarian organization by charter, and engages only in nonpolitical activities. It is the only Polish American organization west of Chicago that maintains an office and library with regular hours. The PACF has an active Board of Trustees, which meets once a month to provide guidance and to plan for the future. The Foundation celebrated its Silver Anniversary in 1991, the year Poland realized the full restoration of democratic government, therefore help to Polish refugees ceased to be one of the PACF's projects.

Current projects include help to three Children Hospitals in Poland, Scholarships for Polish-American High School students, and the Paderewski Publication Fund to fulfill the Maestro's last wish that his 300 speeches be published.

STOWARZYSZENIE POLSKO-AMERYKAŃSKIEGO BIZNESU

Thaddeus Spyt

W Północnej Kalifornii istnieje ponad tysiąc większych lub mniejszych polonijnych przedsiębiorstw czy firm różnych branż, które nie są zrzeszone w żadnej organizacji. Wielu naszych rodaków chciałoby założyć własną firmę i często nie wiedzą jak to zrobić. Chcąc tym potrzebom wyjść naprzeciw grono osób, w tym projektodawca p. Stanisław Hernacki oraz Franciszek Antonik, Tadeusz Spyt, Eugeniusz Witkiewicz i inni od trzech lat odbywali zebrania mające na celu zorganizowanie Stowarzyszenia Polskiego-Amerykańskiego Biznesu, na razie na terenie Santa Clara County.

Celem stowarzyszenia jest przede wszystkim udzielanie informacji wszystkim zainteresowanym członkom polskiej grupy etnicznej na temat zakładania, planowania, wybierania lokalizacji oraz możliwości otrzymania profesjonalnej pomocy przy zakładaniu biznesu. Stowarzyszenie wydaje okresowo biuletyn omawiający wyżej wymienione problemy.

Celem Stowarzyszenia jest również organizowanie życia towarzyskiego (bilard, szachy, itd.) oraz odczytów i pogadanek.

ST. STANISLAW BENEVOLENT SOCIETY

Michał Radomski

26 stycznia 1889 roku pod kościołem św. Bonifacego zebrała się grupa Polaków, aby założyć Polskie Towarzystwo Rzymsko-Katolickie. Obecnych było piętnastu członków. Pan Rogowski rozpoczął to zebranie modlitwą. Pan Albreczyński przedstawił kandydaturę Antoniego Fijałkowskiego na prezesa towarzystwa, a sekretarzem został obrany Leon Kowalkowski. Prezes przedstawił wniosek, że towarzystwo powinno otrzymać nazwę Św. Stanisława Biskupa Patrona Polski i zarazem pełnić funkcję towarzystwa bratniej pomocy wśród swoich członków. Zebrania odbywały się raz w miesiącu w ostatnią niedzielę miesiąca. 27 października 1889 roku towarzystwo zostało zatwierdzone przez arcybiskupa San Francisco.

Wśród członków towarzystwa w tym okresie przeważali katolicy i Polacy, przybyli najczęściej z zaboru niemieckiego, na co wskazują ich nazwiska. Towarzystwo Bratniej Pomocy zdobywało dużo członków w tamtych czasach z powodu pomocy z jakiej członkowie korzystali. Przez okres swojego istnienia towarzystwo gościło w San Francisco wiele zacnych osobistości jak np.: gen. Hallera w

Palace Hotel w dniu 18 października 1923 r.; Ignacego Paderewskiego, Ambasadora RP z Waszyngtonu i wiele innych.

W roku 1934 towarzystwo Św. Stanisława Biskupa liczyło 84 członków, w tym okresie była to jedna z najbardziej licznych grup polonijnych w San Francisco.

TOWARZYSTWO LITERACKO-DRAMATYCZNE

Maciej M. Siekierski

Towarzystwo Literacko-Dramatyczne obchodziło swój złoty jubileusz w roku 1975. Towarzystwo jest współwłaścicielem Domu Polskiego w San Francisko, w którego dyrekcji ma swoich trzech przedstawicieli.

Najaktywniejszy okres działalności Towarzystwa to koniec lat siedemdziesiątych i początek osiemdziesiątych, pod patronatem Profesora Witolda Sworakowskiego i kierownictwem kolejnych prezesów: Dominika Widaka, Macieja Siekierskiego i Heleny Kurek.

W ramach swojej działalności kulturalno-oświatowej towarzystwo organizowało wieczory autorskie, odczyty oraz spotkania z działaczami niepodległościowymi. W Domu Polskim goszczono Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Władysława Siłę-Nowickiego, Jana Karskiego, Jana Kowalika, Wacława Iwaniuka, Jerzego Lerskiego i Wiktora Sukiennickiego oraz wielu innych wybitnych Polaków.

Towarzystwo prowadziło bibliotekę w Domu Polskim oraz organizowało zbiórki na cele charytatywne i niepodległościowe w Polsce.

THE POLISH AMERICAN SOCIAL CLUB OF SANTA CLARA COUNTY

George H. Kerber

The club was organized in the 1960's by a group of second generation Poles whose roots were mainly mid-West and eastern United States. We were incorporated on May 29, 1964. The specific and primary purposes of our club are:

– To cultivate social interest in activities among our Polish American members and their families.

– To instill the principles of charity, justice, brotherly love and fidelity, promote the welfare, and enhance the happiness of our members.

We meet once a month on the second Sunday and our meetings are followed by a dinner prepared by ladies of the club. Games are enjoyed after the dinner. In recent months our activities have included trips to Reno for a weekend stay. Among our charitable contributions has been to Stanford University Cancer Fund. We welcome Poles of Santa Clara County to join our club.

OFFICE OF THE GOVERNOR
State of California

November 7, 1993

TO: THE POLISH AMERICAN CONGRESS OF NORTHERN CALIFORNIA

Mrs. Wilson and I are pleased to send our best regards for a memorable celebration as you gather to commemorate the 75th anniversary of Poland's Independence Day, the 25th anniversary of your organization, and 130 years of Polish-American contributions to California.

Our state's diversity has always been one of its greatest strengths. For more than 200 years, people from every corner of the world -- millions from Poland -- have come to California seeking a better life and a brighter future.

They've found it here in the Golden State, bringing with them the traditions and beliefs of their heritage and establishing a strong presence of Polish-Americans leaders in California.

Polish-Americans have enriched our state with their hard work, special culture, and strong family ties. And today's festivities provide a terrific chance to celebrate these ideals, as well as to recall the historical contributions of Polish-Americans to the social, cultural, and religious life in California.

Please accept my best wishes for a memorable observance and every future success.

Sincerely,

Pete Wilson

PETE WILSON

BARBARA BOXER
CALIFORNIA

COMMITTEE ON ENVIRONMENT AND PUBLIC WORKS

COMMITTEE ON BANKING, HOUSING, AND URBAN AFFAIRS

COMMITTEE ON THE BUDGET

JOINT ECONOMIC COMMITTEE

DEPUTY WHIP

United States Senate
HART SENATE OFFICE BUILDING
SUITE 112
WASHINGTON, DC 20510-0505
(202) 224-3553

1700 MONTGOMERY STREET
SUITE 240
SAN FRANCISCO, CA 94111
(415) 403-0100

2250 EAST IMPERIAL HIGHWAY
SUITE 545
EL SEGUNDO, CA 90245
(310) 414-5700

525 B STREET
SUITE 890
SAN DIEGO, CA 92101
(619) 239-3884

2300 TULARE STREET
SUITE 130
FRESNO, CA 93721
(209) 497-5109

November 7, 1993

Polish American Congress
Northern California
3040 22nd Street
San Francisco, California 94110

Dear Friends:

My warmest greetings to you as you celebrate the 130th anniversary of Polish American life in California, the 25th anniversary of the Polish American Congress of Northern California, and the 75th anniversary of Poland's Independence Day.

Although I cannot be with you, I send my sincere wishes that your day will be memorable. As you review your rich history, you can be truly proud of the many contributions made by Polish Americans to Northern California.

My best wishes for an enjoyable celebration. Good luck in your future endeavors.

Sincerely,

Barbara Boxer
United States Senator

BB/rk

PRINTED ON RECYCLED PAPER

NORMAN Y. MINETA
MEMBER OF CONGRESS
15TH DISTRICT, CALIFORNIA

DEPUTY WHIP

CHAIRMAN
PUBLIC WORKS AND
TRANSPORTATION COMMITTEE

SUBCOMMITTEES:
AVIATION
ECONOMIC DEVELOPMENT
INVESTIGATIONS AND OVERSIGHT
PUBLIC BUILDINGS AND GROUNDS
SURFACE TRANSPORTATION
WATER RESOURCES

Congress of the United States
House of Representatives
Washington, DC 20515-0515

WASHINGTON OFFICE:
2221 RAYBURN HOUSE OFFICE BLDG.
WASHINGTON, DC 20515-0515
TELEPHONE (202) 225-2631

DISTRICT OFFICE:
1245 SOUTH WINCHESTER BOULEVARD
SUITE 310
SAN JOSE, CA 95128-3983
TELEPHONE (408) 984-8045

SANTA CRUZ COUNTY:
TELEPHONE (408) 438-4819

TDD NUMBER (408) 984-5409

November 4, 1993

Polish American Congress, Inc.
3110 Woods Way
San Jose, California 95148

Dear Friends:

I am pleased to write in support of the 25th anniversary of the Polish American Congress of Northern California, the 75th anniversary of Poland's Independence Day, and the 130 years of Polish American social, cultural, and religious life in California. The Polish American Congress should be commended for promoting educational and historical programs for its members, as well as cultural and political dialogues with other ethnic groups. In addition, the PAC continues to stimulate involvement from the Polish community in the areas of business, health care, medicine, and children with disabilities.

The Polish Society of California has helped the people of Poland in their fight for freedom, search for dignity, and attainment of human rights. Since its onset, the Polish American Congress has continued to strive for these same rights by making vital contributions to the community, state and country.

Once again, I would like to extend my support for the celebration of the many years of service that the Polish American Congress has given to Northern California, as well as the social, religious, and cultural contributions that Polish Americans continue to give to the country.

Sincerely yours,

NORMAN Y. MINETA
Member of Congress

NYM:glv.i

PRINTED ON RECYCLED PAPER

PROGRAM OF THE CELEBRATION

Master of Ceremonies: Roman A. Marzec
Chairman, Stefan Kaminski, Ph.D.

Presentation of Colors
Polish Veterans of World War II
"Pieśń o Fladze" by Konstanty I. Galczynski
Recitation by Roman A. Marzec
Invocation by
Very Reverend Tadeusz Winnicki, S.Ch.

Dinner
"Lowiczanie" Polish Folk Dance Ensemble of San Francisco
Performed "Polonez"

Welcome by president Antoni Zukowski, Polish American Congress of Northern California
Address and Presentation of Awards by Honorable Consul of Poland Jan Szewc, Ph.D.
Soloist Singer Steve Thompson Accompanied by Jacek Kalisz performs
"Dwie Zorze" by Stanislaw Moniuszko
Pianist Steve Thompson performs "Scherzo," B-flat-minor by Frederic Chopin
Lowiczanie performs "Bialy Mazur"
Dancing to the Music of Don Eschoff Orchestra

Mr. Antoni Zukowski, President of the Polish American Congress of Northern California
and
Dr. Stefan Kaminski, Chairman of the Anniversary Celebration Program
sincerely thank the Committee for its assistance and all the guests for their attendance

Special thanks to:
Reverend Stanislaw Zak, S. Ch. for preparing and coordinating the Liturgical Program of the Celebration.
Krystyna Chciuk, vice president of Help to Poland Foundation for organizing and conducting Silent Auction.
Caria Tomczykowska Szykier, Vice President of the Polish Arts and Culture Foundation for artistic display and decorations.
Almaden Press, Stan Oparowski, for donating the printing of Invitations and Programs.

LOT Polish Airlines for donating a return ticket (Chicago-Warsaw) to Silent Auction.
Spectrum Corporate Travel, president Andre Sobczyk, for donating a connecting ticket to Chicago to Silent Auction.
Polam Federal Credit Union of Los Angeles, president Krzysztof Hiller for generous contribution.
Lohr Winery for donating its delicious wine to Silent Auction.
Mirassou Vineyards for donating their delicious wine to Silent Auction.
"Lowiczanie" Polish Fold Dance Ensemble, president Parrish Jan Spisz.
Polish Television IOF, San Jose, producer Jurek Lobacz.

Host Organizations:

Polish American Congress of Northern California
East Bay Polish American Association
Friends of John Paul II Foundation of Northern California
Help to Poland Foundation
"Lowiczanie" Polish Folk Dance Ensemble
Polam Federal Credit Union
Polish American Business Associationof Northern California
Polish American Club of Sacramento
Polish American Club of Santa Clara
Polish Assistance of California
Polish Club
Polish Educational Committee
Polish National Alliance, Lodge 7
Polish National Alliance, Pulaski Lodge
Polish National Alliance, Walesa Lodge
Polish Pastoral Center, Martinez and Union City
Polish Saturday Language School
Polish Veterans of World War II
Polish Women Association, Los Gatos
Polonian Cultural and Pastorial Center of Sacramento
Polonez Polish American Soccer Club
Polish Roman Catholic Pastoral Mission, Sunnyvale
Polish Roman Catholic Pastoral Mission, San Francisco
Polish Scouting Organization, San Francisco
Silicon Valley Polish American Associetion
St. Stanislaus Benevolent Society
The Polish Arts and Culture Foundation
The Wladyslaw Poniecki Charitable Foundation
Towarzystwo Literacko-Dramatyczne

Antoni Zukowski
Gabriel Michta
Stefan Kaminski
Zdzislaw Zakrzewski
Parrish Jan Spisz
Zofia Zakrzewska
Stan Hernacki
Tadeusz Krezman
George H. Kerber
Dalegor Suchecki
Krystyna Chciuk
Leszek Golkowski
John Smelski
Bob H. Kazmier
Kazimiera Atlasinska
Rev. Leszek Bartoszewski
Alicja Sulczynski
Bronislaw Szykier
Wera Kawulka
Rev. Leon Juchniewicz
Stanislaw Wymiarkiewicz
Rev. Stanislaw Zak, S.Ch.
Rev. Stanislaw Poszwa, S.Ch.
Krystyna Chciuk
Stanley Oparowski
Michal Radomski
Wanda Tomczykowska
Czeslaw Grycz
Helena Kurek

POLONIJNE ORGANIZACJE W KALIFORNII

❑ Polish American Congress of Northern California, 785 Market Street, San Francisco, CA 94103, tel. (415) 777-4445, fax (415) 777-4446.
President Christopher A. Kerosky

❑ East Bay Polish American Association, P.O. Box 147, Concord, CA 94522.
President Gabriel Michta, 2221 L Street, Apt. A, Antioch, CA 94509, tel. (510) 754-5649.

❑ Friends of John Paul II Foundation of Northern California, 26 Sierra Vista Drive, Monteray, CA 93940.
President Stefan Kamiáski, tel. (408) 375-4403.

❑ Help to Poland and Polish Communities in The Former Soviet Union, 538 Jefferson Avenue, Redwood City, CA 94063, tel. (415) 367-8940.
President Zdzisław Zakrzewski, tel. (415) 367-8940.

❑ "Łowiczanie" Polish Folk Dance Ensemble, 26 Whitney Street, San Francisco, CA 94131, tel. (415) 285-4336.
Kierownik Artystyczny Ania Slonina, (415) 467-2070.

❑ Polam Federal Credit Union, 538 Jefferson Avenue, Redwood City, CA 94063, tel. (415) 367-8940, fax (415) 367-8945.
Manager Zofia Zakrzewski, tel. (415) 367-8940.

❑ Polish American Business Association of Northern California, 2216 Crossland Avenue, San Jose, CA 95125.
President Stan Hernacki, tel. & fax (408) 267-2455.

❑ Polish American Club of Sacramento, 327 Main Street, Roseville, CA 95678, tel. (916) 792-7171.
President Tadeusz Krezman, tel. (916) 791-4327.

❑ Polish American Club of Santa Clara County, 1280 Wilson Street, Palo Alto, CA 94301.
President George Kerber, tel. (415) 321-5297.

❑ Polish Arts and Culture Foundation, 1290 Sutter Street, San Francisco, CA 94109.
President Wanda Tomczykowska, tel. (415) 474-7070, fax (415) 474-7149.

❑ Polish Assistance of California, 165 Eleventh Street, San Francisco, CA 94103, tel. (415) 864-6100.
President Dalegor Wladyslaw Suchecki, tel. (415) 864-6100

❑ Polish Club (Dom Polski), 3040 22nd Street, San Francisco, CA 94110, tel. (415) 550-9252.
President Krystyna Chciuk, tel. (415) 285-4336.

❑ Polish Educational Committee (Szkoèa Języka Polskiego), 4225 Glen Road, Oakland, CA 94611.
President Leszek Golkowski, tel. (510) 654-3060.

❑ Polish National Aliance, Pulaski Lodge, 3533 North Orchard, Fresno, CA 93726.
President Robert Kazmier, tel. (209) 222-8717.

❑ Polish National Aliance, Lech Walesa Lodge.
Komisarz John Simcoe, P.O. Box 19959, Sacramento, 95819, tel. (916) 444-8120.

❑ Polish National Aliance, Lodge 7, 5658 Ocean View Drive, Oakland, CA 94618
President John Smelski, tel. (510) 654-5429

❑ Polish Saturday Language School, 901 Maclay Drive, San Jose, CA 95123.
President Alicja Sulczynski, (408) 365-9690.

❑ Polish Veterans of World War II in the United States of America, Inc., Post No. 49, 3082 Arbolado Court, Walnut Creek, CA 94598.
Commander Bronislaw Szykier, tel. (510) 939-1483.

❑ Polonian Cultural and Pastoral Center of Sacramento, 1601 South Avenue, Sacramento, CA 95638, tel. (916) 646-6445
President, ks. Leon Juchniewicz, tel. (916) 661-3658.

❑ POLONEZ Polish-American Soccer Club, 1817 California Street, Apt. 108, CA 94901.
President Slawomir Wymiarkiewicz, tel. (415) 673-0215.

❑ Silicon Valley Polish American Association, 6065 D Meridian Anvenue, San Jose, CA 95120.
Stanley Oparowski, tel. (408) 268-7556, fax (408) 268-9171.

❑ St. Stanislaus Benevolent Society of California, Polish Roman Catholic Union of America, 3040 22nd Street, San Francisco, CA 94110.
President Michał Radomski, tel. (510) 658-0297.

❑ The Vistula Polish Dance Company of San Francisco, 1290 Sutter Street, San Francisco, CA 94109, tel. (415) 474-7070.
President Genia Nowak, (408) 924-3671.

❑ The Wladyslaw Poniecki Charitable Foundation, 8637 Arbor drive, El Cerrito, CA 93530, tel. (510) 526-0813, fax (510) 527-4512.
Executive Secretary Czeslaw Grycz, tel. (510) 526-0813.

❑ Towarzystwo Literacko-Dramatyczne, 115 Ewing Terrace, San Francisco, CA 94118.
President Helena Kurek, tel. (415) 567-7161.

❑ U.S.—Poland Chamber of Commerce of Northern California, P.O. Box 426071, San Francisco, CA 94142.
President J. Robert Hayden, tel. & fax (415) 824-5490.

❑ Związek Harcerstwa Polskiego, Ośrodek Harcerski w San Francisko - Bay Area, 26 Whitney Street, San Francisco, CA 94131, tel. (415) 285-4336.
Przewodnicząca Krystyna Chciuk, tel. (415) 285-4336.

Krystyna M. Wrona, D.D.S.

General Dentistry

(510) 538- 2704

Evening and weekend appoitments available

22296 Main Street
Hayward, CA 94541

Alina Liniecki, D.D.S. and Associates

General Dentistry

Cupertino Town Center
20360 Town Center Ln. S.10E
Cupertino, CA 95014

Tel.: (408) 996-7522

Seakor

Polish Delicatessen

Home-made sausages
Deli products
Catering for all occasions

4007 Balboa Street
San Francisco, CA 94121
(415) 387-8660

Polish American Business and Professional Association

The serious place for serious business and professionals™ Look no further!

For more information call:
Christopher A. Kerosky, J.D. at 415-777-4445

CHRISTOPHER A. KEROSKY

ADWOKAT

Firma świadczy usługi w zakresie prawa ogólnego i emigracyjnego

oraz

Kontrakty biznesowe, sprawy biznesów, testamenty, odszkodowania z tytułu wypadków i utraty pracy.

mówimy po polsku

KATARZYNA POLAŃSKA

Tłumaczenia

i

usługi notarialne

785 Market Street, 17 piętro
San Francisco, CA 94103
tel. (415) 777-4445

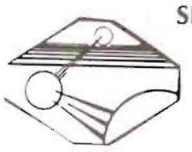

SPECTRUM CORPORATE TRAVEL

Professional Services for Sophisticated Travelers

Complete range of services for travelers to/from **Poland**:

Best prices on airline tickets
Car rentals in all European countries
Hotels, Resorts, and Spas
Fully escorted **tours**
Customized **group** quotations

Free Ticket Delivery Option and $250,000 Flight Insurance

(408) 453–1019 **(800) 497–9929**

CONNECTIONS INTERNATIONAL

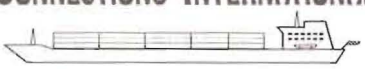

Oferujemy usługi:

- Biura Podróży
- Transport ładunków drogą morską (Drobnica oraz ładunki cało kontenerowe)
- Lotniczy Transport ładunków

Dla Państwa wygody posiadamy szeroką sieć punktów odbioru ładunków. Po ich adresy prosimy dzwonić do naszych biur w Północnej i Południowej Kalifornii.

Northern California Office:
28301 Industrial Blvd., Suite # F, Hayward, CA 94545
☎ (510) 783-3993 • Fax: (510) 783-3435

Southern California Office:
3159 Golden Avenue, Long Beach, CA 90806
☎ (310) 492-6240 • Fax: (310) 424-4957

Anna Kowalczyk
Prudential Representative

Jestem przedstawicielem The**Prudential** Insurance Company of America. Pragnę dostarczyć Państwu – zgodnie z tradycją firmy – najlepsze z możliwych usług w zakresie ubezpieczeń i finansów.

39210 State Street, Suite 102
Fremont, CA 94538
Office: tel. (510) 790-1030
fax (510) 793-8946
Residence: tel. (510) 368-2446

Quality

Chris Plumbing

• All phases of plumbing •
• New Construction •
• Remodeling •
• Service •

Pager (415) 227–3110
Phone (415) 227–4027

Competitive prices

Lic. No. 663695

GENERAL
AND
COSMETIC DENTISTRY

Bonding • Teeth Whitening

Porcelain Crowns • Bridges

Porcelain Veneers and Inlays

Prevention and Emergency Care

WE EMPHASIZE
INFECTION CONTROL

Maria Smolenski, D.D.S.

(415) 941–9855

827 ALTOS OAKS DRIVE
LOS ALTOS, CALIFORNIA

POLSKIE DELIKATESY

Świeże wędliny wyrabiane na miejscu i produkty spożywcze sprowadzane z Polski

Oferujemy również gorące polskie potrawy (Gołąbki, pierogi, zrazy it.)

1783 S. Winchester Boulevard
Campbell, CA 95008

Tel.: (415) 568-1809
(415) 378-7317

MARIOLA

HAIR DESIGN

AT

OEBIUS SALON

377 First Street
Los Altos, California
(415) 948-0308

HOME MADE RUSSIAN FOOD

BORSZCZ SOLYANKA
BLINTZES, PIEROGI
PEEELMENI CABBAGE ROLLS
KABANOSY, POLSKA KIELBASA
HEAD CHEESE

SMOKED FISH & COLD CUTS FROM N.Y.
STURGEON LOX CHUBS
SABLE HERRING MOCREL
BLACK & RED CAVIAR

CONTINENTAL DELICATESSEN

(408) 379-6680

Open: Monday - Friday 11-8, Saturday 11-6, closed Sundays
San Jose, California, 1712 Winchester Boulevard (near Hamilton)

What Is It About Life That Interests You Most

- ❑ YOU FAMILY
- ❑ YOUR HOME
- ❑ YOUR HEALTH
- ❑ YOUR CAR
- ❑ YOUR CHILDREN'S EDUCATION
- ❑ YOUR BUSINESS
- ❑ YOUR FINANCIAL SECURITY
- ❑ YOUR RETIREMENT

The Prudential can help you protect those special interests.
Call me. Let's take care of what's important to you.

Elizabeth Biezenski
District Agent
1414 Soquel Avenue, Suite 102
Santa Cruz, CA 95062

Office: (408) 426-9995, Residence: (408) 448-1446

PACIFIC TRADE ACADEMY

1570 The Alameda, Suite #210
San Jose, CA 95126

OFERUJE
KURSY PRZYGOTOWUJĄCE
DO ZAWODU

AGENTA LINII LOTNICZYCH
ORAZ PRACOWNIKA
AGENCJI TURYSTYCZNEJ

W CELU UZYSKANIA DOKŁADNYCH
INFORMACJI PROSIMY DZWONIĆ

(408) 283-8160

NOWY GABINET DENTYSTYCZNY

dr George Ziemek
i dr Jeanette Ziemek

zapraszają do swego zakładu dentystycznego

w San Jose

przy ulicy Westwood Drive No. 1685, Suite 6
(poprzeczna Miridian)
San Jose, California, 95125

Zakład oferuje pełne usługi dentystyczne stosując najnowsze metody leczenia po przystępnych cenach i honoruje wszystkie ubezpieczenia

Tel.: (408) 448-8889

Commercial & Residential

HOLDA

Washer & Dryer Repair Service

750-9077

- Whirlpool
- Kenmore (Sears)
- Montgomery Ward
- Frigidaire
- General Electric
- Speed Queen
- Maytag
- Hotpoint
- Huebsch
- Cissell
- American
- Others

5446 Geary Blvd., San Francisco

A Four Star Establishment

★ ★ ★ ★

Eugene's Restaurant

Polish Cuisine & Cocktails

Państwo
Eugene i Elizabeth Witkowicz
serdecznie zapraszają
Polonię
do swojej restauracji

Lunch
Tuesday — Friday 11:30 a.m. — 2:00 p.m.

Dinner
Tuesday — Saturday 5:30 p.m. — 10:00 p.m.
Sunday — 4:30 p.m. — 9:00 p.m.

420 S. San Antonio Road
Los Altos, CA 94022
(415) 941-1222

Polam Federal Credit Union

Are you fed up with all the fees and limitations put on your banking services?

Then it is time to check on what Polam has to offer for all who qualify for membership:

NO account administration or transaction charges, no minimum balances and fees or penalties if they fall below—even on business checking!

NO limits on number of deposits, transfers or withdrawals!

NO charges or limits on the usage of Polam ATM card!

Add to the above list high dividends paid:

ON all savings, regular and time certificates!

ON retirement accounts (IRA's)!

ON checking accounts (above certain balances)!

YOU MAY ALSO WANT TO CHECK OUR EXCELLENT LOAN RATES

Main Office	Russian American Branch	Sacramento Branch
538 Jefferson Avenue Redwood City, CA 94063 (415) 367–8940	5923 Geary Boulevard San Francisco, CA 94121 (415) 752–7760	327 B Main Street Roseville, CA 95678 (916) 781–3300
Hours	**Hours**	**Hours**
Mon.-Thurs. 9 A.M. - 4 P.M.	Mon.-Thurs. 10 A.M. - 4 P.M.	Mon.-Thurs. 10 A.M. - 2 P.M.
Friday 9 A.M. - 6 P.M.	Friday 10 A.M. - 6 P.M.	Friday 4 A.M. - 7 P.M.
Saturday 9 A.M. - 1 P.M.	Saturday 9 A.M. - 1 P.M.	Saturday 9 A.M. - 1 P.M.

Your savings federally insured to $100,000.00
NSUA
Federal Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

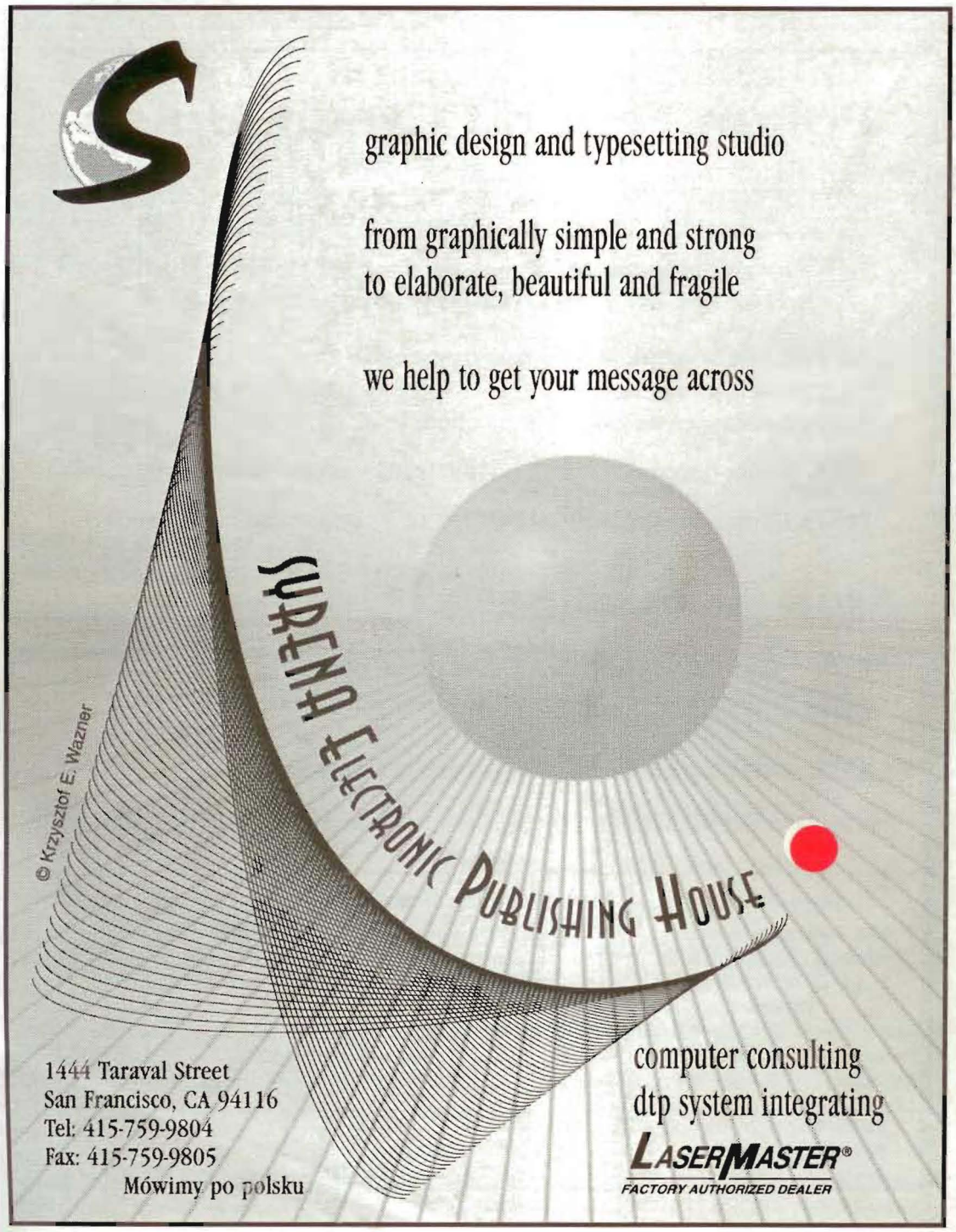
graphic design and typesetting studio
from graphically simple and strong
to elaborate, beautiful and fragile
we help to get your message across
SUDENA ELECTRONIC PUBLISHING HOUSE
© Krzysztof E. Wazner
1444 Taraval Street
San Francisco, CA 94116
Tel: 415-759-9804
Fax: 415-759-9805
Mówimy po polsku
computer consulting
dtp system integrating
LASERMASTER®
FACTORY AUTHORIZED DEALER